

Západočeská univerzita v Plzni

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA TĚLESNÉ A SPORTOVNÍ VÝCHOVY

MILENA DUCHKOVÁ - NEVEKLOVSKÁ, BIOGRAFIE ČESKOSLOVENSKÉ
REPREZENTANTKY VE SKOCÍCH DO VODY
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Darek Váca
Tělesná výchova a sport
léta studia (2008 - 2012)

Vedoucí práce: *Mgr. Radek Zeman*

Plzeň, 24 června 2012

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Plzeň, 24 června 2012

.....
vlastnoruční podpis

Děkuji Mgr. Radku Zemanovi za metodické vedení, podněty a připomínky při zpracování mé bakalářské práce. Chtěl bych také poděkovat za spolupráci a poskytnuté informace především Dr. Mileně Duchkové – Neveklovské MUDr., DMD. a PhDr. Marii Čermákové CSc. Děkuji i Mgr. Haně Novotné, Evě Trojan, Blance Koldové, Věnceslavě Pretlové a Marii Šmokové, které se se mnou podělily o své vzpomínky na Milenu Duchkovou.

OBSAH

1	ÚVOD.....	- 1 -
2	CÍL A ÚKOLY	- 2 -
2.1	CÍL PRÁCE	- 2 -
2.2	ÚKOLY PRÁCE.....	- 2 -
3	METODIKA PRÁCE.....	- 3 -
4	CHARAKTERISTIKA SKOKŮ DO VODY	- 4 -
4.1	HISTORIE	- 4 -
4.2	DĚLENÍ SKOKŮ DO VODY	- 5 -
4.2.1	Klasické skoky do vody (diving).....	- 5 -
4.2.2	Skoky do vody z extrémních výšek (high diving, cliffdiving)	- 10 -
5	CHARAKTERISTIKA ŽIVOTA A SPORTOVNÍ KARIÉRY DR. MILENY DUCHKOVÉ - NEVEKLOVSKÉ MUDR., DMD .	- 12 -
5.1	ZÁKLADNÍ FAKTA.....	- 12 -
5.2	DĚTSTVÍ.....	- 13 -
5.3	MILENINY POČÁTKY KARIÉRY	- 14 -
5.3.1	Skoky naplno.....	- 16 -
5.4	PŘÍPRAVA NA OH V MEXIKU	- 18 -
5.4.1	ME v Utrechtu	- 18 -
5.4.2	„Mistryni je 15“	- 19 -
5.4.3	Ohrožení startu na OH 1968	- 20 -
5.5	OH MEXIKO 1968.....	- 21 -
5.5.1	Skoky z třímetrového prkna.....	- 21 -
5.5.2	Skoky z věže	- 22 -
5.5.3	Zlatá medaile v kapse	- 23 -
5.5.4	Zpětné pohledy na „zlaté“ olympijské hry.....	- 25 -
5.6	A ZAČÍNÁ NOVÝ MARATON.....	- 27 -
5.6.1	Milenin nečekaný neúspěch	- 28 -
5.7	ME 1970 BARCELONA	- 28 -
5.7.1	Skoky z třímetrového prkna.....	- 28 -
5.7.2	Skoky z desetimetrové věže.....	- 28 -
5.8	OH MNICHOV 1972	- 29 -
5.9	DALŠÍ DŮLEŽITÉ STARTY	- 31 -
5.10	KONEC AKTIVNÍ SKOKANSKÉ KARIÉRY	- 32 -
5.11	ŽIVOT V KANADĚ	- 32 -
5.11.1	Trenérská činnost.....	- 32 -
5.11.2	Kariéra zubní lékařky	- 34 -
6	PHDR. MARIE ČERMÁKOVÁ CSC.....	- 36 -
7	ŘEKLI O MILENĚ.....	- 38 -
8	ZAMYŠLENÍ NAD SOUČASNOU SITUACÍ SKOKŮ DO VODY.....	- 42 -
9	DISKUZE	- 46 -
10	ZÁVĚR.....	- 48 -
11	RESUMÉ.....	- 49 -
12	SUMMARY	- 50 -
13	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	- 51 -
14	SEZNAM LITERATURY	- 52 -
15	PŘÍLOHY.....	- 55 -

1 ÚVOD

Letos 25. dubna tomu bylo už 60 let, co se narodila naše nejúspěšnější skokanka do vody Milena Duchková – Neveklovská

Milena se zapsala do dějin historie našeho sportu, především zlatou medailí z OH v Mexiku v roce 1968.

Přesto mnohým lidem její jméno nic neříká. I já jsem se s tímto jménem poprvé setkal při přípravě na zkoušku z Historie tělesné kultury v prvním ročníku. Tehdy jsem se od své matky dozvěděl, že Milena Duchková je naše vzdálená příbuzná. Milenin dědeček a můj pradědeček byli bratři. Dozvěděl jsem se též, že Milena po roce 1980 emigrovala do zahraničí. Tehdejší režim proto Milenu úplně zavrhl a to je určitě důvod, proč se tehdy o Mileně Duchkové přestalo psát i mluvit.

Zlatá medaile z Mexika nebyl však z daleka její jediný úspěch. Proto si myslím, že si zaslouží větší publicitu.

Zjistit o Mileně něco více zajímalo mě i celou mojí rodinu, protože jsme na ni ztratili kontakt.

Chtěl bych vás seznámit se získanými informacemi o Mileně Duchkové, ale i o skocích do vody jako takových. Rád bych se i zamyslel nad problémem, proč tento krásný sport není tak populární a podporovaný, jak by si zasloužil.

2 CÍL A ÚKOLY

2.1 CÍL PRÁCE

- Cílem mé bakalářské práce je charakterizovat život a vývoj sportovní kariéry Mileny Duchkové - Neveklovské, olympijské vítězky ve skocích do vody.

2.2 ÚKOLY PRÁCE

- Získání kontaktu na Milenu a její souhlas
- Získání informací o Mileně (závodní kariéra, trenérská činnost, osobní a profesní život)
- Získání informací o Mileně a skocích do vody od dr. Čermákové
- Seznámení se skoky do vody
- Kompletace všech získaných informací
- Zamyšlení nad dnešními skoky do vody v ČR
- Vytvoření fotodokumentace

3 METODIKA PRÁCE

V první řadě jsem začal shánět informace na internetu. Tam jsem získal pouze útržkovité informace z několika publikovaných článků.

Pak jsem musel sehnat kontakt na Milenu, o které jsem věděl pouze to, že žije v Kanadě. K tomu mi pomohli postupně moji příbuzní. S Milenou Duchkovou jsem se poprvé spojil pomocí e-mailu. Získal jsem od ní svolení psát o ní svoji bakalářskou práci.

Poté následovala řada dalších e-mailů s mými otázkami a Mileninými odpověďmi.

Od Mileny jsem dostal, pro mě velmi cenný, kontakt na její trenérku dr. Marii Čermákovou. Komunikovali jsme spolu telefonicky a řízeným rozhovorem.

Dr. Čermáková mi potvrdila Mileninou informaci o existenci knihy „Skáče Milena“ a díky její pomoci jsem se i k jednomu z výtisků dostal. Tato kniha byla po emigraci Mileny skartována, a proto je velmi obtížně k sehnání. Byla pro mě hlavním zdrojem mnoha informací o Mileně a i skocích do vody. A to přibližně do roku 1971, kdy Mileně bylo 19 let. Paní dr. Čermákové jsem velmi vděčný za zapůjčení dnes už historických videozáznamů s Milenou

Získané informace jsem zpracoval do finální podoby a doplnil o vhodnou fotodokumentaci

4 CHARAKTERISTIKA SKOKŮ DO VODY

4.1 HISTORIE

Skoky do vody patří svou historií mezi nejstarší sportovní odvětví moderního věku. Vždyť už v roce 1886 bylo vypsáno první mistrovství Německa v Berlíně. Kolébka moderních skoků do vody byla v Halle. Na olympijských hrách byly skoky do vody zařazeny poprvé v r. 1904 v Saint Louis pro muže, pro ženy ve Stockholmu v r. 1912.

Na počátku dvacátého století byly skoky do vody charakterizovány dvěma odlišnými školami. Na jedné straně Němci, kteří se vyznačovali pevným, tvrdým držením těla, vedle nich Švédové, provádějící skoky měkce s hladkým dopadem. Němci opanovali pole až do r. 1912 ve skocích z prkna, Švédové z věže. Ke zvratu došlo na OH 1920 v Antverpách, kde zvítězili Američané, kteří si prakticky od toho roku udržují světové prvenství. V r. 1928 přišli s vlastním způsobem provádění skoků, charakterizovaným pevným – „železným“ – držením dolní části trupu a naprosto uvolněnou lehkou prací paží a ramenních kloubů. Velký obdiv získali svými dopady do vody takřka bez stříkání vody.¹ Dnes patří mezi nejlepší skokany Číňané.

I výška skokanských zařízení má svou historii. Neskákalo se vždy z 1m a 3m prkna a věží 5m a 10m. Např. na neoficiálních OH v Athénách v r. 1906 byla vypsána soutěž ze 4 m, 8 m a 12 m. V ČSR byla pružná prkna ještě v letech 1930 na 5m věžích. Jen postupně se pak ustálila výška zařízení do dnešních norem.²

Stejně se postupně vyvíjela skokanská prkna a samozřejmě i konstrukce skokanských věží, které byly později opatřeny i výtahem.

V Československu se začalo soutěžit kolem r. 1920. U kolébky našeho skokanského sportu stál Julius Balaž (v letech 1953 - 1957 trenér dr. Čermákové), který patřil mezi nejlepší závodníky až do r. 1930. Po něm nastoupili na místa našich nejlepších Leikert, Nesvadba, Kacel, z nichž poslední si udržel prvenství až do r. 1953, kdy byl poražen Bauerem.

Z žen obhájovala mistrovský titul od r. 1920 po deset let Krongeigerová, v r. 1929 byla předstížena Marklovou. Objevují se další jména Klusáčková (1930), Heroldová (1932),

¹ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 30

² Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 31

Lexová (1934), Hrubšová (1935) a konečně Kačenová, která poprvé startovala v r. 1928, obhájila mistrovský titul do r. 1946, kdy byla předstižena Čermákovou. Čermáková zanechala závodní činnost v r. 1957, na první místa se dostali sestry Švábovy, později Šmoková a v r. 1965 Milena Duchková.³

Měli jsme řadu dalších dobrých skokanů. Někteří z nich nás úspěšně reprezentovali i na mezinárodních soutěžích.: Zuzana Hellerová, Marcela Bohunová, Milena Mašková, Milena Tomačková, Blanka Heřmanová, Jaroslav Černý, Petr Jirků, Tomáš Krčma, Dana Chmelařová, Alena Niederlová, Hana Novotná (MS – 11. místo, ME – 5. místo, a 1x1. a 1x 3. místo na evropské poháru), Heidemarie Grecká – Bártová (1991 MS Perth 3. místo z 1m prkna, 1992 OH v Barceloně 4. místo z 3m prkna a další medailové úspěchy z ME a evropských pohárů), Krystýna Daňková, Eliška Daňková, Alena Krausová, Zora Nováková, Robert Choutka, Michal Brabenec, Marie Damborská, Lucie Prokešová, Tereza Zákostelská, Aneta Velecká, Andrea a Lucie Absolonová.

4.2 DĚLENÍ SKOKŮ DO VODY

Dnes dělíme skoky na:

- Klasické skoky do vody (diving)
- Skoky do vody z extrémních výšek (high diving, cliffdiving)

4.2.1 KLASICKÉ SKOKY DO VODY (DIVING)

V dnešních soutěžích se skáče do vody z pružných prken (1m a 3m) nebo z pevných plošin – věží (3m, 5m, 7,5m a 10m). Na OH, MS a ME se skáče pouze z 3m prkna a z 10m věže.

Skokanské prkno musí být dlouhé 4,8m a široké 0,5m. Dříve se používala prkna dřevěná, která se potahovala kokosovou rohoží, aby neklouzala. Dnes se používají prkna duraflexová (kovová), která jsou zdrsňená. Hloubka vody pod 1m prknem musí dosahovat 3,4 – 3,8m, pod 3m prknem 3,8 – 4m.

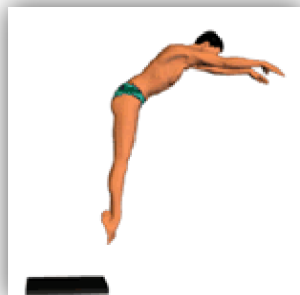
Skokanská věž má odrazové plochy z betonu s neklouzavým povrchem. Hloubka pod 10m věží musí být 4,5 – 5m.

³ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 30

ZAŘAZENÍ SKOKŮ

Skoky napřed

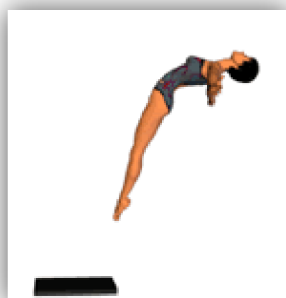
- skok nejbližší přirozeným pohybům člověka

Obrázek 1 Skok napřed⁴

Skoky nazad

- Skokan stojí zády k bazénu, průběh pohybu je v souladu se směrem odrazu.

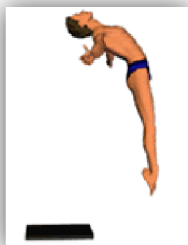
Obrázek 2 Skok nazad⁵

⁴ Skoky do vody. [online]. 2008

⁵ Skoky do vody. [online]. 2008

Skoky zvrtné

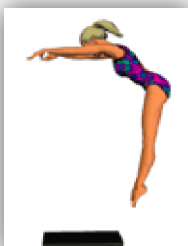
- směr pohybu těla je protichůdný směru odrazu. Skokan se odráží čelem k vodě, ale přetáčí se nazad

Obrázek 3 Skok zvrtný⁶

Skoky zpětné

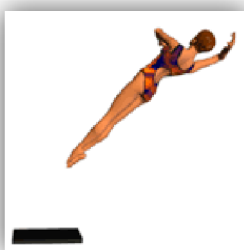
- směr těla je protichůdný směru odrazu. Skokan se odráží zády k vodě, směr přetáčení je vpřed

Obrázek 4 Skok zpětný⁷

Vruty

- rotace kolem horizontální osy

Obrázek 5 Skok s vruty⁸

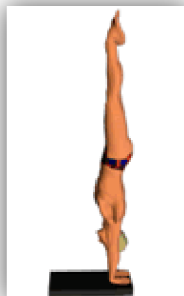
⁶ Skoky do vody. [online]. 2008

⁷ Skoky do vody. [online]. 2008

⁸ Skoky do vody. [online]. 2008

Skoky ze stoje na rukou (pouze z věže)

- musí mít rovnovážnou polohu před skokem

Obrázek 6 Skok ze stoje na rukou⁹

PROVEDENÍ SKOKŮ

- (A) Prohnutě
- (B) Schylmo
- (C) Skrčmo
- (D) Libovolně (libovolně kombinuje provedení A, B, C)

URČENÍ ČÍSLA SKOKU

- 1) Všechny skoky musí být označeny systémem tří nebo čtyř číslic následované jedním písmenem.
- 2) První číslice označuje skupinu, do které skok patří: 1 = napřed, 2 = nazad, 3 = zvrtný, 4 = zpětný, 5 = vruty, 6 = stoje na rukou.
- 3) U skupin napřed, nazad, zvrtné a zpětné označuje číslice 1 na druhém místě, že je v průběhu skoku provedena pozice letmo. Pokud v průběhu skoku není pozice letmo je na druhém místě číslice 0.
- 4) Třetí číslice označuje počet prováděných půl překotů: 1 = 1/2 překotu, 3 = 1 1/2 překotu, atd.
- 5) U skoků ze stoje na rukou označuje druhá číslice směr nebo skupinu, do které skok patří: 1= napřed, 2 = nazad, 3 = zvrtný.

⁹ Skoky do vody. [online]. 2008

6) U skoků s vruty (ty skoky, které začínají číslicí 5) označuje druhá číslice skupinu nebo směr odrazu, jak jsou popsány výše v bodě 2.

7) U skoků s vruty nebo ze stoje na rukou označuje čtvrtá číslice počet prováděných půl vrutů.

8) Písmena na konci čísel označují polohu, ve které je skok prováděn: A = prohnutě, B = schylmo, C = skrčmo, D = libovolně (libovolně znamená jakoukoli kombinaci ostatních poloh v průběhu skoků s vruty).¹⁰

HODNOCENÍ SKOKŮ DO VODY

Olympijské hry, šampionáty a Grand prix nebo velké mezinárodní soutěže hodnotí 7 rozhodčích. Juniorské šampionáty a ostatní mezinárodní soutěže může hodnotit i jen 5 rozhodčích. Při soutěžích synchro na Olympijských hrách, šampionátech a Grand prix rozhoduje 11 rozhodčích (5 provedení skoků a 6 synchronizaci), na ostatních soutěžích může rozhodovat 9 rozhodčích (5 provedení skoku a 4 synchronizaci). Maximální počet bodů od jednoho rozhodčího je 10b za skok, načítá se po půl bodu.

Rozhodčí hodnotí výchozí polohu, rozběh, odraz, provedení skoku a dopad.

- Skoky se bodují podle následujících kategorií.:

○ Vynikající	10
○ Velmi dobrý	8,5 - 9,5
○ Dobrý	7,0 - 8,0
○ Průměrný	5,0 - 6,5
○ Podprůměrný	2,5 - 4,5
○ Nezdařený	0,5 - 2,0
○ Zcela nezdařený	0 bodů

Výsledná známka se vypočte tak, že se při sedmi rozhodčích škrtají dvě nejnižší a dvě nejvyšší známky, součet zbylých známek se vynásobí koeficientem obtížnosti skoku. Koeficient obtížnosti skoku se vypočítává pomocí tabulek, které jsou stanoveny

¹⁰ Překlad oficiálních pravidel FINA

Mezinárodní plaveckou federací (FINA). Součet bodů všech skoků závodníka v soutěži určuje celkové pořadí.

POČTY SKOKŮ V SOUTĚŽÍCH A JEJICH PRŮBĚH

V soutěžích z 1m prkna, 3m prkna a 10m věže absolvují muži po 6 skocích a ženy po 5 skocích.

Na olympijských hrách a Mistrovství světa závodníci absolvují vylučovací soutěž, ze které postupuje prvních 18 závodníků do semifinále. Ze semifinálové soutěže postupuje 12 závodníků do finále, které určí vítěze celé soutěže.

Na Mistrovstvích Evropy a dalších větších soutěžích se závodí pouze ve vylučovací a finálové soutěži.

Na menších závodech je jen jedna soutěž, která je zároveň finálová.¹¹

NÁROČNOST PŘÍPRAVY SKOKŮ DO VODY

V instruktážním filmu Ústřední školy ČTO z roku 1970 je názorně vidět v podání Mileny Duchkové a dalších členů reprezentačního družstva ČSSR detailní rozbor různých druhů skoků. Sám jsem netušil, co času a dřiny obnáší nácviky jednotlivých skoků.

Nejdříve se skok rozfázuje na jednotlivé prvky. Ty se pak provádí na suchu v tělocvičně, případně na trampolíně, aby se dostaly do podvědomí skokana a staly se samozřejmým pohybem. Jednotlivé prvky se znovu skládají do ucelených skoků. A až poté se s nimi jde na 1m prkno, 3m prkno a potom přes 5m věž až na 10m věž. Někdy to trvá i rok, než se nový skok zvládne. Proto například Milena pracovala na nácviku nové sestavy pro OH v Mexiku téměř tři roky předem a v roce před OH skákala na všech soutěžích olympijskou sestavu.

Trénuje se jednotlivě odraz, rozběh, let vzduchem i dopad. Využívá se suchá příprava, zaměřená na silovou a rychlostní přípravu, pružnost a pohybovou koordinaci. K dosažení co nejlepších výsledků se nesmí podcenit ani taktická a psychologická příprava.

4.2.2 SKOKY DO VODY Z EXTRÉMních VÝŠEK (HIGH DIVING, CLIFFDIVING)

Skoky z extrémních výšek mají už dlouhou historii. Sahají až do konce 18. století. Tehdy se na Havaji vrhali z útesů do rozbouřeného moře místní bojovníci, aby dokázali

¹¹ Novotná. e-mail ze dne 18. 6. 2012

ženám svoji mužnost a tím získali jejich obdiv. Dodnes se na Havaji konají v cliffdivingu soutěže.

V roce 1999 vzniklo v České republice občanské sdružení Highjump. Následující rok toto sdružení zorganizovalo historicky první mistrovství republiky v cliffdivingu. Pravidelně se koná každý rok až do dnes. Zde si mají možnost skočit i úplní amatéři z výšky 25m. Mistrovství se pravidelně koná v zatopeném Hřiměžďickém lomu u Dobříše.

Závody v cliffdivingu se samozřejmě konají po celém světě a i těchto závodů se mohou zúčastnit úplní laici. Ti se nedostanou pouze na světovou sérii Red Bull Cliff Diving, kde už skokané musí mít opravdu něco natrénováno. V kategorii profesionálů máme velmi dobrého českého zástupce a to Michala Navrátila, člena klubu USK Praha. V loňském roce skončil po celé sérii na krásném třetím místě. Věřím, že se mu bude dařit i letos.

V současné době se připravuje zařazení soutěže high diving i do programu Mistrovství světa. Na příští rok se plánuje premiéra v Barceloně.

Nesmíme však zapomenout, že tyto skoky se neřadí pouze mezi adrenalinové, ale hlavně mezi velmi nebezpečné sporty.

ZAJÍMAVOSTI Z OBLASTI EXTRÉMNĚ VYSOKÝCH SKOKŮ DO VODY

- Muži skáčou z výšky 20 – 30m – ženy „pouze“ 18 – 25m
- Skokani dosahují rychlosti 75 – 100 km/h
- Jeden skok trvá cca 3 vteřiny
- Skokan v jednom závodě série Red Bull Cliff Diving stráví ve vzduchu přibližně 12 vteřin. - Na trénincích ovšem stráví desítky až stovky
- Hloubka ponoření do vody je 2,5 – 4,5m

5 CHARAKTERISTIKA ŽIVOTA A SPORTOVNÍ KARIÉRY DR. MILENY DUCHKOVÉ - NEVEKLOVSKÉ MUDR., DMD

5.1 ZÁKLADNÍ FAKTA

Obrázek 7 Milena Duchková - Neveklovská 2010¹²

Milena Duchková se narodila 25. 4. 1952 v Praze. v rodině MUDr. Karla Duchka a učitelky Mileny Duchkové.

- od 3 (1955) do 5 let (1957) - balet
- od 6 (1958) do 11 let (1963) - umělecká gymnastika
- od 8 (1960) do 25 let (1977) - aktivně skoky do vody
- od 15 (1967) do 19 let (1970) - jazykové gymnázium v Praze
- od 19 (1970) do 25 (1977) - Lékařská fakulta UK Praha, obor stomatologie - získala titul MUDr.
- 17. 12. 1976 se provdala za Petra Neveklovského

¹² Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské

- od září 1977 – 1979 – zubní lékařka na zubním oddělení v Praze 10 ve Vršovicích
- od prosince 1978 - mateřská dovolená a trénink mladých skokanů
- v lednu 1980 odjezd do Kanady, trénink kanadského národního družstva
- 1981 – 1983 - studium v Kanadě - získala titul DMD (Dental medicine doctor)
- 1983 – zubní lékařka ve Vancouveru
- 1989 - vlastní zubní ordinace ve Vancouveru
- 1983 byla uvedena do mezinárodní plavecké Síně slávy
- 1999 byla vyhlášena nejlepší českou plavkyní století
- 2008 dostala medaili od ČOV za zásluhy (40. výročí OH v Mexiku 1968)
- 2012 - oslavila 60. Narozeniny

5.2 DĚTSTVÍ

Vyrůstala v rodině zubaře MUDr. Karla Duchka a učitelky Mileny Duchkové spolu se svojí o 5 let starší sestrou Vendulou a o 4 roky starším bratrem Karlem. Celá rodina byla sportovně založena, což potvrzuje i e-mail od Mileny: *„Oba rodiče rekreačně sportovali a ke sportu nás vedli. Máma a táta hráli tenis, sestra dělala uměleckou gymnastiku a volejbal, bratr jezdil na koni. Já jsem od 3 do 5 let chodila na balet a od 6 do 11 jsem dělala uměleckou gymnastiku.“*¹³

Hodně času trávili na chatě v Černošicích u Prahy. Mileně byly pouhé 4 roky, kdy se právě tam naučila plavat. Byla velmi živá a v letních dnech trávila většinu času ve vodě. A tehdy poprvé se ozval návrh: *„Měli byste ji nechat skákat do vody.“ Nikdo netušil, že tato slova se stanou osudem děvčátka s velkýma modrýma očima.*¹⁴

Po nástupu do školy začala navštěvovat i hodiny gymnastiky (tehdy umělecké dnes jí říkáme moderní) k trenérce Květě Černé. Na svůj věk byla velmi zodpovědná a poctivá. To se potvrdilo hned po roce tréninku v jejích 7 letech, kdy dostala svoji první medaili a to za vítězství v Pražském přeboru v kategorii žákyň.

13 Neveklovská. e-mail. ze dne 19. 3. 2012

14 Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 9

Milenu však stále přitahovala voda. Ve svých 8 letech se chtěla zúčastnit náborových plaveckých závodů v Tyršově domě. Nikdo jí však nevěřil, že je jí už 8 let. „*To přece není možné.*“ – „*Ta že už chodí do školy? Prosím vás!*“ – „*A umí vůbec plavat? Neutopí se tu?*“¹⁵

Nakonec jí nechali závodit. Milena byla velmi živá a již tehdy prováděla salta z bloku. Líbila se a znovu zde zazněla stejná věta, jako před třemi lety v Černošicích: „*Nechte ji skákat do vody.*“¹⁶ Ale tentokrát to zaznělo od odborníků. To se líbilo především Mileně, která měla velmi ráda vodu, ale ne až tolik plavání. Mileně a její mamince byla doporučena trenérka skoků do vody dr. Marie Čermáková, která působila v Tyršově domě.

A tak jednoho dne po telefonické domluvě se Milena spolu s maminkou objevily u dr. Marie Čermákové. Ani ona však nevěřila, že Mileně je již 8 let. Snažila se mamince vysvětlit, že je Milena ještě moc malá. Trénovala totiž v té době chlapce a děvčata ve věku 14 – 16 let a studenty fakulty tělesné výchovy, takže Milenu neměla kam zařadit. Milena se svou maminkou byli však neodbytné. „*Děvčátko se ke mně obrátilo, zvedlo velikánské modré oči, takové zklamané, úpěnlivé a téměř prosebné. Najednou jsem už nemohla říci ne. Zklamat tento pohled, to přece nebylo možné. A tak jsme se s maminkou domluvily, že Milena několikrát přijde na naše hodiny, že se na ni podívám a pak se dohodneme, jak dál*“¹⁷, napsala dr. Čermáková.

„*Byla jsem v Tyršáku se sestrou a bratrem, protože tam oni byli závodit, a máma se zeptala, jestli já můžu taky, i když jsem byla o hodně mladší. Nechali mě plavat a pak mě chtěli na plavání, ale já jsem závodně plavat nechtěla a tak se máma zeptala, jestli bych mohla skákat. Tak jsem se dostala k dr. Čermákové, která si myslela, že je mi 5 let a nechtěla mě, protože jsem moc mladá,*“ zavzpomínala na toto období Milena.¹⁸

5.3 MILENINY POČÁTKY KARIÉRY

Milena začala docházet na první tréninky. Byla ostýchavá, nikdy neodmluvila ani slovo a nikdy nic neodepřela. Jen pokaždé hledala svýma očima uznání trenérky.

¹⁵ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 10

¹⁶ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 10

¹⁷ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 11

¹⁸ Neveklovská. ze dne 17. 6. 2012

„Trénovaly jsme, jak se dalo. Hlavně však na suchu, jen občas šla Milena do bazénu a skočit si po nohou. Když jsem Milenu pozorovala, říkala jsem si, že z ní snad nikdy nebude skokanka. Byla stále dítětem i se všemi neblahými dětskými vlastnostmi. Měla Velkou lordózu, z boku s vysunutým bříškem nevypadala její figura nijak dobře. Z gymnastiky si přinesla i deformaci špiček prstů u nohou, které se navíc příliš setkávaly v kolenou. To nevypadalo vábně. Vzala jsem Milenu k dr. Kučerovi. Ten se zabýval anatomickou stavbou těla a ujistil mne, že Milena ze všeho vyroste“¹⁹, říká dr. Čermáková a zaměřila se více na její správné držení těla. To potvrzuje doopravdy profesionální přístup trenérky. Při osobním setkání s ní jsme probírali dnešní praktiky některých trenérů a mnohdy i přeceňování skutečných schopností mladých sportovců. Trenéry mnohdy zajímá pouze výkon a opomíjí zdravotní způsobilost a zdravotní následky svých svěřenců.

Z vyprávění od trenérky vím, že byla na Milenu stejně přísná jako na ostatní starší skokany. „Byla hodně (a myslím přehnaně) přísná a to se mi občas nelíbilo, ale to je vše zapomenuto a teď si vážím, co pro mě všechno udělala,“²⁰ dnes dodává Milena.

Přibližně po roce se Milena zúčastnila svého prvního závodu – přeboru jednot města Prahy. Skončila čtvrtá. Ovšem za pouhé tři týdny získala svůj první přebornický titul. Nikdy se jí nepodařilo vyhrát na poprvé v nové soutěži, vždy se musela probíjovat z nižších pozic. Podle dr. Čermákové to bylo pro Milenu dobře. Měla důvod se více snažit a vylepšit své výsledky. Výjimkou byli pouze OH v roce 1968. Což bylo určitě také dobře, protože jak všichni víme, výjimka potvrzuje pravidlo. Milena vždy přesně reagovala na trenérčiny rady. Někteří soutěžící ztráceli v závodě jistotu. Milena naopak podávala v závodě maximum. Sama řekla: „Když závodím, snažím se udělat vždycky dobře to, co udělat mám. Na nic jiného nemyslím...“ Což je vlastnost mistrů.²¹

V roce 1961 neměli pražští skokané žádné vyhovující skokanské zařízení. Proto jezdili v létě trénovat s dr. Čermákovou na Slovensko do Bojnic. Toto léto vzala trenérka s sebou i devítiletou Milenu spolu s její maminkou. Maminka jela s Milenou proto, aby se ujistila, že bude vše v pořádku. V té době ještě moc neznala dr. Čermákovou a ani ostatní skokany.

¹⁹ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 12

²⁰ Neveklovská. e-mail. ze dne 11. 6. 2012

²¹ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 13

Milena v Bojnicích skákala poprvé jak z 3m prkna tak i z věže. Jeden z jejích prvních těžších skoků z 3m prkna měl být 1 ½ překot napřed. Ale místo toho skočila dvojité salto. Překvapilo to Milenu i dr. Čermákovou. Mileně bylo líto, že neudělala to, co měla. Pro trenérku to byl ale důkaz, že už může něčeho dosáhnout.

V roce 1962, kdy bylo Mileně pouhých 10 let, vyhrála přebor Prahy nejen ve své kategorii mladších zákyň, ale už i v kategorii starších zákyň a dorostenek. Milena Duchková se tak dostává do podvědomí lidí pohybujících se okolo skoků do vody.

5.3.1 SKOKY NAPLNO

Následující zima byla pro Milenu rozhodující. Měla se rozhodnout, zda dá přednost skokům do vody nebo gymnastice. Obojí se nedalo zvládat na vrcholové úrovni. Na rozhodnutí měla pouze jeden týden. Do dneška si dr. Čermáková pamatuje, jak byla nervózní při čekání na Milenino rozhodnutí. Spadl jí kámen ze srdce, když se Milena rozhodla pro skoky do vody. Co Milenu vedlo k tomuto rozhodnutí? Byla to možnost zahraničních zájezdů? Nebo snad upřednostnila tréninky na trampolíně, kterou milovala? A co o tom řekla sama Milena? *„Co mne k tomu vedlo? Ani tomu nebudete věřit, ale já dala přednost tomu, co bylo pro mne namáhavější. Na gymnastice jsem se mohla občas „ulejt“, vynechat a nic se nestalo. Zato nepřijít na trénink skoků do vody jsem si netroufla. Co by se stalo? Jen to zkuste, nepřijít na trénink. A zkuste to u dr. Čermákové.“²²*

A tak nastaly náročné tréninky skoků do vody. 3 – 4 hodiny denně a několikrát do roka tréninkové tábory. To se trénovala i 6 hodin denně. Velkou výhodou byla pro Milenu předcházející gymnastická příprava. Vše musela vyzkoušet napřed na suchu a pak teprve mohla jít do vody. Obnášelo to spoustu času a spousty odhodlání. Mnohokrát opakovala nepovedené skoky, i když už bolelo celé tělo. Jak říká trenérka: *„Nepamatuji se, že by někdy řekla: „Už nechci, mám toho dost. Nemůžu.“²³*

V létě 1963 ve svých jedenácti letech měla řadu úspěchů: 6. místo v soutěži žen na 3m prkně, mezi dorostenkami 7. místo na 3m prkně a 3. místo z 1m prkna.

V zimě příštího roku, v roce OH v Tokiu, se pražští skokani dále potýkali s nevyhovujícími skokanskými podmínkami. Tři měsíce nebylo v žádném pražském bazénu

²² Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 15

²³ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 25

na skokanských zařízeních prkno. Trénovalo se na suchu a na trampolíně. Někteří ze skokanů začali vynechávat tréninky, ale Milena nechyběla nikdy. Poctivě plnila všechny úkoly zadané trenérkou. *„Byly to pro nás těžké chvíle. I po létech na tuto zimu nerada vzpomínám. Přesto se toto období mnohonásobně zúročilo a přineslo ovoce.“*²⁴

V létě 1964 na přeboru dorostu v ČSSR zvítězila jak na 1m prkně tak i na 3m prkně. V soutěži žen na 3m prkně se posunula na 3. místo. Poprvé startovala z 5m věže, kde byla poslední.

Milena se svojí trenérkou sledovali informace z dění na OH v Tokiu. Bohužel jich bylo velmi málo. Nezbyvalo, než jít dál svojí vlastní cestou.

Na jaře 1965 Milena, již jako přední oddílová skokanka na prkně, odjela spolu s ostatními skokany na mezinárodní utkání do Rostoku. Pro soutěž neměla trenérka žádnou skokanku z věže. A tak po dlouhém váhání a hodnocení situace (měla strach, aby se případným nepovedeným skokem nezabrzdl Milenin vývoj) se rozhodla postavit Milenu v soutěži poprvé na 10m věž. Závod dopadl dobře.

V létě 1965 byl konečně otevřen dlouho očekávaný bazén v Praze v Podolí. Milena se zúčastnila exhibičních skoků do vody při III. celostátní spartakiádě. Zde ohromila tak, že se o ní začalo psát a hovořit i mezi neskokanskou veřejností a tím vyprovokovala zájem o skoky do vody. Dále následovala vítězství v soutěžích v ČSSR, jak mezi dorostenkami, tak i mezi ženami a to z prkna i 10m věže a byla vybrána pro Evropský pohár v Salzburgu.

Do Salzburgu jela s cílem postoupit do finále. To se jí podařilo. I když nakonec zůstala na 12. místě (ve finále bylo tehdy 16 skokanek). Byl to pro ni velmi kvalitní a důležitý start na mezinárodní úrovni. Udělala velmi dobrý dojem na rozhodčí, což bylo velmi důležité pro další mezinárodní závody. Trenérka byla s jejím výkonem velmi spokojena.

V tomto roce měla Milena spoustu úspěchů. Sedmkrát se jí povedlo splnit limit mistra sportu (pětkrát na věži a dvakrát na prkně). V březnu 1966 jí byl předsednictvem ÚV ČSTV udělen titul mistryně sportu. Bylo jí tenkrát pouhých třináct a půl roku.

²⁴ Čermáková. ústní sdělení. ze dne 30. 3. 2012

5.4 PŘÍPRAVA NA OH V MEXIKU

Po úspěšném roce 1965 se začalo o Mileně mluvit, jako o olympijské naději pro OH v Mexiku 1968. Trenérka Čermáková s touto možností začala počítat už v roce 1963, v době, kdy se Milena definitivně rozhodla pro skoky do vody.

„Pomocí indexu výkonnosti jsem pak stanovila cíle pro jednotlivé etapy olympijské přípravy: v roce 1965 90%, 1966 92%, 1967 95%, 1968 100%. Bylo jasné, že závodník, který dosáhne plánované výkonnosti, bude v Mexiku připraven k boji o medaile.“²⁵ Píše ve své knize dr. Čermáková. (Index byl vypočítán na základě porovnání výsledků.) Dle plnění plánu se ukázalo, že Milena bude lepší na věži než na prkně. Trenérka si však neuměla představit skokany, kteří by skákali jen z věže. Proto říkala Mileně: *„Musíš umět skákat z prkna, abys byla dobrá ve skocích z věže.“²⁶*

5.4.1 ME V UTRECHTU

Pro mistrovství Evropy v Holandském městečku Utrecht připravila trenérka pro Milenu novou sestavu skoků s větší obtížností. Před mistrovstvím měla Milena možnost startovat na mezinárodních soutěžích v Itálii a Německu. I zde měla lepší výsledky na věži.

V Utrechtu na ME se českým plavcům nedařilo. Veškeré naděje se obracely ke skokům do vody. Mileně se podařilo probojovat do finále. Měla šanci na bronzovou medaili, ale poslední série skoků ji odsunula na čtvrté místo. Trenérka zhodnotila úspěch Mileny slovy: *„Čtvrté místo ve finále je víc než jsme čekaly. Odjížděly jsme s přáním získat umístění mezi prvními osmi, takže jsme vlastně dosáhly nadplánu. Finále mělo zvláště ve volných skocích vynikající úroveň. Nenechala jsem ji skákat příliš moc tréninkových skoků, aby neztratila jistotu, vyplatilo se to.“²⁷* Ale Milena sama byla zklamaná, že jí medaile unikla o pouhých 0,19 bodu, o takový nepatrný rozdíl.

Trenérka spolu s Milenou pracovaly samozřejmě na nápravě známých chyb, ale především spolu připravovaly novou volnou sestavu na věži. Jednalo se o 3 skoky (3 ½ překoty napřed, 2 ½ překoty zpětně schylmo a 1 ½ překot napřed s dvojitým vrutem) a obtížností 2,6. Takto obtížnou sestavu ještě žádná skokanka na světě neskákala. Do olympijských her v Mexiku zbývaly už jen dva roky. Pokud chtěla Milena uspět, byl

²⁵ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 51 - 52

²⁶ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 52

²⁷ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 55

nejvyšší čas začít tuto sestavu trénovat. Bylo nutné s ní vystoupit už na závodech v roce 1967 i s rizikem, že nebude zvládnuta na 100%. Do Vánoc roku 1966 už Milena v základech sestavu zvládla.

V roce 1967 ještě nebyly nové skoky, tak jak trenérka předpokládala, provedeny precizně. Přesto se Milena jednoznačně stala mistryní ČSSR a byla úspěšná i na evropských soutěžích. Index výkonnosti místo plánovaných 95% se zvýšil na 96% a to byl základ pro rok 1968.

V srpnu 1967 se zúčastnila i prvního mistrovství Evropy juniorů ve Švédském Linköpingu. Mezi dvanácti skokankami suverénně zvítězila a odvezla si odsud zlatou medaili za první místo z 3m prkna.

O týden později se konal jeden z nejdůležitějších závodů Evropský pohár LEN v Helsinkách, kde se Mileně podařilo porazit nejlepší evropské skokanky, jako byly Lobanovová (SSSR), Alexejevová (SSSR), Pertmeyerová (Rakousko), Buschová (NSR) a odvezla si zlato z 10 m věže.

5.4.2 „MISTRYNI JE 15“

Do tohoto období, kdy bylo Mileně patnáct let, nás zavádí reportážní film „*Mistryni je 15.*“ Doopravdy mě zaujala náročnost přípravy skoků do vody jak na suchu, tak ve vodě. Sama Milena mluví o tom, že nacvičit jeden nový skok je práce i na celý rok a to při každodenním trénování. Během tréninku opakuje skok i více než desetkrát. Je to doopravdy o trpělivosti, pečlivosti, péči, soustředěnosti a odhodlanosti.

Po výborných evropských výsledcích stoupaly naděje na úspěch na OH v Mexiku. Nikdo však netušil, na jaké úrovni jsou americké soupeřky a s jakým překvapením se objeví v Mexiku. Tak nezbyvá nic jiného než trénovat, trénovat a jít vlastní cestou. A jak napsala dr. Čermáková ve své knize: „*Tady je bazén, tady prkno, tady věž. Hic Rhodus, hic salta!* (Tady a teď předved', co umíš!) *Skákej, Mileno! Je to tvá šance. Jsi nejlepší Evropankou. Ale olympijskou medaili ještě nemáš. Ta za první místo, ta zlatá, se přece tolik leskne. A stojí za tu dřinu!*“²⁸

²⁸ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 73

5.4.3 OHROŽENÍ STARTU NA OH 1968

Druhého března 1968 se konaly v Podolí oblastní přebory. Nikdo nepochyboval, že Milena tento závod vyhraje. Stalo se však něco, s čím nikdo nepočítal. Při rozcvičování Milena dopadla špatně do vody a z bazénu se dostala jen s velikou bolestí. Závod už neabsolvovala. Diagnózou byla naštípnutá pažní kost a zhmoždění svalstva v ramenním kloubu. Nikdo netušil, na jak dlouho ji zranění vyřadí z tréninku. Do olympiády zbývalo 7 měsíců. Koncem března začíná Milena pomalu trénovat. Na věž ale zatím nemohla. Těžké rozhodování trenérské rady, kdy bude moci Milena opět závodit a na které závody ji tedy přihlásit. Na konec jela Milena do Rostoku, Minska a Moskvy, ale skákala pouze z prkna. Její výkonnost se postupně opět zlepšovala, ale nebyla výborná.

Naše noviny – bez znalosti všech souvislostí – komentovaly úspěchy na těchto třech závodech jen lakonickým titulkem „*Duchková prohrála*“, aniž se zajímali o to, co vlastně umístění v Rostoku, Moskvě a Minsku pro Milenu znamenají a co jim předcházelo. Březnové zranění zůstalo totiž před veřejností dokonale utajeno.

K novinářům, vycházejícím ve svém jednořádkovém komentáři ze suchých agenturních zpráv, se však přidali i někteří odborníci. Dokonce šla kritika tak daleko, že účast Duchkové na těchto závodech byla prohlášena za hazard státními prostředky (oba zájezdy nestály nikoho ani korunu kromě cestovného!), protože prkno přece není disciplína Duchkové a start byl tedy zbytečný. Jak falešný to byl výklad, to ukázal až další průběh sezony a hlavně Mexiko. Nezapomeňme totiž na to, co jsme řekli už dříve; na slova dr. Čermákové: „Až budeš umět i prkno, budeš dobrá na věži!“²⁹

Milena měla před odjezdem do Varšavy, kde již měla skákat i z 10m věže. Každý skok byl připraven nejprve z pětimetrové výšky a pak dotažen i z deseti metrů. Ale i teď měla Milena smůlu. Závody se totiž konaly venku a při skocích z věže foukal prudký vítr. Jeho závanu Milena při skoku střemhlav nazad podlehla a špatně se odrazila. Ohodnocení skoku bylo velmi nízké. I tak se jí však podařilo vyhrát. Dařilo se jí i na ostatních závodech před olympiádou.

²⁹ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 75 - 76

5.5 OH MEXIKO 1968

Konečnou fází příprav na OH zkomplikovaly ruské tanky. Kvůli nim na konci srpna 1968 Milena přerušila trénink. V průběhu té doby přišlo pozvání do NSR, kde se Milena zúčastnila mistrovství – skončila druhá z věže. I s trenérkou byly zde dále hosty a mimo trénink trávily čas čekáním na zprávu v tisku, že první výprava odletěla do Mexika.

A tak 22. září 1968 Milena s dr. Čermákovou odletěly do Mexika, dějiště XIX. Olympijských her. Měsíc měly na to, aby se aklimatizovaly, seznámily se s novým prostředím a dohnaly vše, co se dalo. Většinu času věnovaly tréninkům. Na prohlídku města jim čas nezbýval, snad až po závodech.

5.5.1 SKOKY Z TŘÍMETROVÉHO PRKNA

Konečně OH začaly. Jako první soutěží ve skocích do vody byly jako vždy skoky ze 3m prkna. Mileně se ze začátku celkem dařilo, ale ve čtvrté sérii se jí skok nepodařil a propadla se až na 11. místo. (Do finále postupovalo 12 skokanek.) Po polední pauze se opět pokračovalo. Milena nastoupila opět s jistotou, která zářila i z jejích skoků. Posunula se na 5. místo a postoupila do finále.

První finálový skok sice posílil naději na dobré umístění, hodnocení vysoké. Avšak druhý – nešťastný 1 ½ překot zvratný. Trenérka o tom říká: *„Již při rozběhu se mi zatajil dech. Milena vykročila příliš pomalu. Odraz stačil na dostatečnou výšku, ale nikoliv na rotaci. Závěr skoku splnil mé předtuchy. Rotace nestačila, Milena spadla takřka na záda.“* Celkové hodnocení a pokles z pátého místa do závěru pořadí 12 finalistek. Šance na umístění mezi nejlepší šesticí byla ztracena. Poslední skok byl průměrný – a celkově to znamenalo jen desáté místo.³⁰

Jak to zapůsobilo na Milenu? Jaký to bude mít vliv na skoky z věže? Pozitivní nebo negativní? Ale jak již víme, každá prohra byla pro Milenu výzvou a „vybičovala“ ji k lepším výsledkům. I trenérka jí věřila. Ještě dnes totiž vzpomíná, jak byla Milena sebevědomá a rozhodnuta vyhrát. Při pročitání knihy *„Skáče Milena“*, se mi vybavilo vyprávění dr. Čermákové. *„Po skončení soutěže skokanů z 3m prkna jsme seděly u bazénu a sledovaly slavnostní vyhlášení. Když nastupoval uprostřed vítěz (Američan Bernard*

³⁰ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 85 - 86

Wrightson), klátil se ze strany na stranu. Milena se ke mně naklonila a pošeptala mi“: „Však já jim tu ještě předvedu, jak se chodí uprostřed.“³¹

5.5.2 SKOKY Z VĚŽE

V úterý 22. října jsou zahájeny skoky z věže. Hned po prvním skoku se Mileně podařilo dostat na 3. místo. Po druhém skoku si mírně pohoršila a klesla na 4. místo. Třetím se opět vrátila na 3. místo.

Čtvrtý skok: První volný. Obtížnost rázem stoupla. O senzaci se stará nejdříve Kanadanka Boysová: má nejobtížnější skok, 1 ½ překot napřed s trojitým vrutem, tabulky ukazují obtížnost 2,9. Boysová dostává po 7 bodech a rázem se ze 17. místa dostává na čtvrté a sahá po medaili. Duchková skáče svůj 3 ½ překot napřed skrčmo. Skáče výborně. 6000 diváků bouří. Součet 18,46 b. dává šanci na zlepšení postavení. Ale ještě skáče Lobanovová. Nevydržela nápor na nervy. Skok není nejlepší. Rozhodčí však zaplatili poprvé daň jménu soupeřky. 17,02 b. je neuvěřitelně moc. Přesto však v pořadí dochází ke změně: Duchková je první, o pouhou setinu bodu před Lobanovovou.³² První den se tedy povedl na výbornou. Ale rozhodne se až ve středu 23. října.

Ve středu se po pátém vydařeném skoku dostává do vedení opět Lobanovová. Milena už odchází k věži na šestý skok, ale trenérka ji vrací. Poplácává přátelsky po ramenou a znovu posílá na věž. („Uvědomila jsem si, že jsem zapomněla na to povzbuzení do další části soutěže. Podobně jsem to zapomněla udělat na prkně – a byl z toho ten špatný skok. Tak jsem Milenu raději zavolala zpět.“)³³ Skok, 1 ½ překot napřed s dvojitým vrutem, se zdařil na výbornou a Milena je opět ve vedení a to o 3 body.

³¹ Čermáková. ústní sdělení. ze dne 30. 3. 2012

³² Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 89

³³ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 90

Obrázek 8 Milena Duchková - Mexiko 1968³⁴

5.5.3 ZLATÁ MEDAILE V KAPSE

Před Milenou je poslední skok, 2 ½ překot zpětný schylmo, který se Mileně daří na výbornou. Dopad do vody provází bouře potlesku. Na ukazateli se objevuje i devítka! 20,28 b. dávají rozhodčí Duchkové. Celkem má teď před Lobanovovou náskok 23 b. Sovětská mistryně Evropy má zařazen skok obtížnosti jen 2,3. Musela by dostat samé desítky. Ale to je přece vyloučené. Ještě před závěrem soutěže je Duchková olympijskou vítězkou. A první gratulace, první políbení tam na okraji bazénu, který zůstane zlatě zapsán v historii československého sportu, je od trenérky.³⁵

³⁴ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské

³⁵ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 90

Obrázek 9 Zlatá medaile z OH v Mexiku 1968³⁶

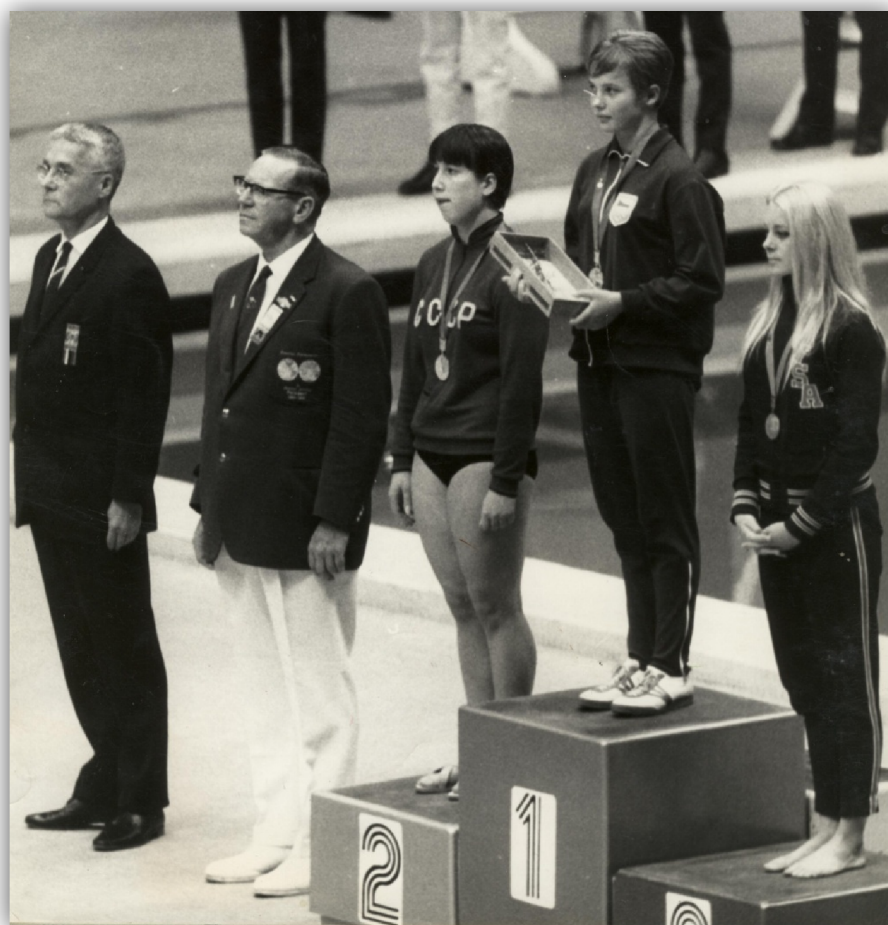
Milena vítězí před Lobanovovou (SSSR) o 4,45 b., s bodovým ohodnocením 109,59 b. Byl to doopravdy výkon hodný olympijského zlata. Tím se Milena Duchková zapsala do historie plaveckých sportů v Československu (později Česku) jako jediná nositelka zlaté olympijské medaile.

A tak Milena dostala příležitost ukázat své trenérce, ale i celému světu, jak se chodí pro tu, mezi sportovci, nejcennější medaili. Šla hrdě a pevně s jistotou a samozřejmostí doslova jako královna.

„Stále vidím jasně, střízlivostí propálené oči Mileny Duchkové. Bez jediné slzy, bez zrcadla slávy, která ji obklopila. Ke stupni vítězů kráčela s pohledem, který prozrazoval asi toto: je to prima, že se to podařilo, ale proč tolik hluku kolem toho? Protože to byly olympijské hry, Mileno.“³⁷, vzpomíná autor knihy.

³⁶ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské

³⁷ Červinka a Pacina. 1968. str. 35

Obrázek 10 Milena Duchková spolu s 2. Lobanovovou (SSSR) a 3. Petersonovou (USA) na stupních vítězů, OH Mexiko 1968³⁸

Není divu, že to tak vypadalo, protože zlatou medaili už měla v kapse. A to do slova. Hned po slavnostním ceremoniálu si ji zastrčila do kapsy u kalhot a v klidu odešla na tiskovou konferenci. „*Brala jsem to jen jako jedno z dalších vítězství, až mnohem později jsem si všechno uvědomila a začala si té medaile vážit,*“³⁹ vzpomíná dnes Milena.

5.5.4 ZPĚTNÉ POHLEDY NA „ZLATÉ“ OLYMPIJSKÉ HRY

Velmi zajímavě zhodnotili Milenu na OH v Mexiku autoři knihy „*Mexická dramata*“. Proto vám nabízím několik zajímavostí a postřehů:

Pro Milenu Duchkovou byly desetimetrové věže jednou z hraček jejího dětství. Rozhlížela se z nich jako jiné děti z rozhleden, kam je za ručičku vodí rodiče po schodech

³⁸ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské

³⁹ Hůrková. článek ze dne 25. 4. 2012

nahoru, po schodech dolů. Milena se dolů naučila skákat. Tak dobře skákat, že ji v šestnácti letech poslali na olympijské hry. Jako vždy s její trenérkou dr. Čermákovou.

Nebylo málo žen v naší olympijské výpravě. Ona byla tou nejmladší. Jejích 157 cm a 51 kg je však trezorem jistot: prochází soutěží jako nejvyrovnanější skokanka vůbec.

Když čekala na svou minutu a vyšplhala na první plošinu věže, házela dolů svůj plášť. Dělal to tak všechny. I v tomhle pohybu, naprosto nepotřebném a vedlejším, snad bylo kus její nacvičené jistoty, snad si dávala záležet i tady.

Jejím parádním skokem prvního večera, kdy se rozhodovalo o účasti ve finále, skokem, kterým naznačila, že ona je tady královnou, byly tři a půl překoty napřed skrčmo. Je to složitá pohybová operace, trvající 1,6 – 1,9 vteřiny. Tělo, vymrštěné pružinou odrazu, se bleskově sbalí a propadává se dolů k hladině v těžko sledovatelném kolotoči tří salt nebo tří precizních kotrmelců, chcete-li. Jejich navazující slet je přesně propočítán a nakonec bleskově rozbalen do přímého hladkého zapíchnutí skokanky v zelenavou hladinu. Jako když špendlíkem propíchnete napnutý papír – ani se nezachvěje⁴⁰

Zajímavý je i úryvek z rozhovoru novináře s Milenou: *„Točíš se ve vzduchu tak rychle, že je téměř nemožné postřehnout návaznost pohybů. V těch necelých dvou vteřinách od odrazu až k hladině můžeš nějak korigovat sama sebe, dá se něco napravit, dotáhnout?“*

„Neodrazím se vždycky stejně mohutně, netočím se vždycky stejně rychle a tak se musím dívat na vodu.“

Aspoň v něčem je tedy Milena Duchková žena. Snaží se vám vyprávět pohádky. Copak je možné, aby ve třech saltech, ve zlomcích desetin vteřiny, kdy nahoře je voda a dole je strop, kdy svět je vzhůru nohama, se mohla orientovat podle vodní hladiny?

„Tohle nemyslíš vážně, aspoň tedy při prvních dvou saltech nelze přece nic vnímat, jen divoký kolotoč bez kontur, jen neskutečný zmatek, který kolem tebe víří.“

Milena vypadá krajně nedůvěřivě, když tohle slyší. Co se jí ten novinář snaží namluvit? Ve vzduchu je přece vždycky všechno jasné, přesné, daleko přesnější a jasnější než na zemi

⁴⁰ Červinka a Pacina. 1968. str. 33 – opraveno podle Neveklovské (2012)

„Mám oči stále otevřené,“ řekne.

To tě tak zachrání, myslím si, a co když někde cestou mrkneš! Ale ptám se vážně:
„A tak všechno vidíš?“

Přece jenom slevuje: „ Zpočátku opravdu nic nevidím, ale při posledním saltu postřehnu vodu a podle toho se pak rychle nebo pomaleji natahuji. Mnoho záleží na začátku, jak dobře se odrazím. Když se dostanu do správné křivky, pak se to mnohem lépe točí i zapichuje do vody.⁴¹

A co o svém úspěchu v Mexiku říká sama Milena ve filmu „Cena za dokonalost“?
„Každý se mě ptá na olympiádu. To je tak. Předtím je to něco nedosažitelného, velkého, dobrého a potom se to zdá normální jako všechno.⁴²

Po skončení olympiády byl Mileně titul mistryně sportu vystřídán titulem zasloužilá mistryně sportu. Získala i cenu hlavního města Prahy. Zúčastnila se spousty besed. Nelze však žít jen ze slávy. Před Milenou se objevily nové úkoly. Dostala pozvánky ke startům jak v Evropě tak tentokrát i do zámoří. Do další olympiády zbývají „pouze“ 4 roky. A práce bude hodně. Je totiž těžší titul obhájit než ho získat.

5.6 A ZAČÍNÁ NOVÝ MARATON

Přestože si Milena po krátkém odpočinku po olympiádě opět poranila rameno, byl rok 1969 provázen řadou úspěchů. Dokázala zvítězit na závodech v Göteborgu ve Švédsku. Úspěch měla i v exhibičním závodě v kanadském Torontu a po té i ve Winnipegu., kde se umístila vždy za domácí špičkovou skokankou Beverly Boysovou. V americkém Long Beach, na mistrovství USA, Milena získala čtvrté místo ve skocích z prkna a třetí místo ve skocích z věže. Američané v té době měli v sestavě o skok víc, tak se musela Milena narychlo naučit další skok. V Evropě si vedla Milena znamenitě a přibývala další vítězství, což bylo dobrým předpokladem pro Evropský pohár, který se konal v srpnu v italském Bolzanu. Této soutěže se však Milena, stejně jako další skokani z ČSSR, SSSR a NDR, nezúčastnila. To mělo za důsledek i nezařazení Mileny do družstva Evropy proti Americe v roce 1970. S tím se nepočítalo. Dokázala triumfovat a to hned třikrát na

⁴¹ Červinka a Pacina. 1968. str. 34

⁴² Mertl. Film z roku 1971

mistrovství NSR (1m a 3m prkno a věž). Teď už jí čekalo „jen“ mistrovství Evropy v Barceloně, maturita a přechod na lékařskou fakultu.

5.6.1 MILENIN NEČEKANÝ NEÚSPĚCH

Mezinárodní mistrovství ČSSR začátkem července v podolském bazénu přineslo nečekané překvapení. Poprvé od olympijských her v Mexiku byla Duchková poražena na věži! Zůstala druhá za skokankou z NDR Fiedlerovou o 7,8 b. Tady se už ukázalo, jak velké bude mít soupeřky v Barceloně právě ve skokankách z NDR, které při svém mládí udělaly nesmírný pokrok a mají velice obtížně sestavy.

Milena ovšem v dalším průběhu sezóny dokázala, že něco umí. Vyhrála v Podolí bezpečně obě soutěže v mezistátním utkání ČSSR – Itálie – Polsko – Francie (na věži dosáhla vynikajícího součtu 345,5 b), porazila v Praze svou velkou soupeřku z amerického zájezdu z roku 1969 Kanadanku Boysovou, byla úspěšná i při posledním závodě před ME v Utrechtu v bazénu Den Hommel při utkání s Holandskem, Švédskem a NSR. V tom bazénu, v němž před čtyřmi lety na mistrovství Evropy poprvé překvapila skokanský svět.⁴³

5.7 ME 1970 BARCELONA

5.7.1 SKOKY Z TŘÍMETROVÉHO PRKNA

1. září odletěla Milena na ME 1970 do Barcelony. Při tréninku si však natrhla úpon ramenního svalu. Jeden den odpočívala a i s velkými bolestmi se rozhodla startovat. V soutěži z třímetrového prkna se nakonec umístila na krásném pátém místě. Což byl zatím její nejlepší úspěch z prkna na velkých soutěžích.

5.7.2 SKOKY Z DESETIMETROVÉ VĚŽE

Po dvou dnech klidu dostala Milena souhlas od lékaře ke startu na věži. Přestože Milena nastoupila se zavázaným zraněným ramenem, což jí neumožnilo provádět skoky precizně, tak jí ve středu první tři skoky vynesly do vedení. Ve vedení zůstala i ve čtvrtce po dalších dvou skocích, ale pouze s malým náskokem. Finále se skákalo odpoledne. To ještě nikdo v Barceloně netušil, že náhle zemřel Milenin otec.

Milena nastupuje do finále. Prvním skokem si udržela vedení. Další skok, který jí v Mexiku pomohl ke zlaté medaili, však nevyšel. Milena klesá se ztrátou plných deseti

⁴³ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 98 - 99

bodů na druhé místo za Janickeovou. A pak Milenin poslední skok 2 ½ překot zpětně. Perfektní provedení a vysoké ohodnocení. Největší co v Barceloně rozhodčí dali. Janickeové se poslední skok nepodařil. Milena se tak dostala znovu na první příčku s náskokem necelých sedmi bodů. Na stupních vítězů dostává znovu zlatou medaili, jako v Mexiku.

A teprve potom lékař zakazuje další starty a nařizuje absolutní klid. Do Bolzana, na utkání kontinentů Evropa – Amerika, tedy Duchková už nepojede.⁴⁴ O smrti svého otce se dozvěděla až doma od své matky.

Za Evropu startovala znovu až v dubnu 1971 ve Fort Lauderdale na Floridě, kde se umístila druhá na věži a pátá na prkně. V tomto roce se konal i Evropský pohár a to v Londýně. Milena se umístila na prvním místě ve skocích z desetimetrové věže.

5.8 OH MNICHOV 1972

XX. olympijské hry v Mnichově byly za dveřmi. Veškerá příprava byla zaměřena právě na tyto důležité závody. Samozřejmě Československo vkládalo do Mileny velké naděje a očekávalo od ní zlatou medaili. Ale jak už jsem napsal, je snažší titul získat než ho obhájit.

Ve skocích z 3m prkna se Milena umístila stejně jako na olympijských hrách v Mexiku na desáté příčce.

Ve skocích z věže došlo k napínavému souboji mezi Milenou, Švédkou Ulrikou Knapeovou, Němkou Marinou Janickeovou a Američankou Janet Elyovou. Jediný nepovedený skok ji posunul na druhé místo za Knapeovou a získala tak „pouze“ stříbrnou medaili. Na rozdíl od Mexika, kde zlatá medaile byla překvapením, tady na druhé straně se čekala zlatá a stříbro bylo tedy pro ČSTV zklamáním. „*Nakonec ale pro mě také, protože jsem si to prohrála sama tím, že jsem zkazila jeden skok,*⁴⁵“ dnes vzpomíná Milena. V programu žen z věže přibyl po OH v Mexiku osmý skok a ten se Mileně nevydařil.

„Právě že to bylo jenom stříbro, i když ještě do předposledního skoku jsem i v Mnichově vedla. Tělovýchovným funkcionářům se ale druhé místo zdálo málo, takže jeden z nich za námi druhý den po soutěži přišel a prvil: Děvčata sbalte se! Zlato jste

⁴⁴ Čermáková a Kohlmann. 1971. str. 101

⁴⁵ Neveklovská. e-mail. ze dne 19. 3. 2012

neudělaly, takže jedete domů. Takže jsme sedly s trenérkou Marií Čermákovou do vlaku a vracely se do Prahy.“ Cituje Milenu Z. Pavlis ve svém článku.⁴⁶ Milena i trenérka byly samy zklamány výsledkem, ale ještě více je mrzel přístup ČSTV. Bylo totiž běžné, že medailisté zůstávali na olympijských hrách až do konce. Jim bylo pouze vyčteno, že neobhájily titul.

Obrázek 11 Stříbrná medaile z OH v Mnichově 1972⁴⁷

K vyprávění o Mnichovu přidává trenérka Marie Čermáková (dnes již humorný) zážitek. Milena v Mnichově koupila pro svoji maminku kabát. Samozřejmě ho zapsala do celního prohlášení, tak jak to muselo být. Na hranicích ji celník pogrataloval k medaili, ale v zápětí na to od ní chtěl zaplatit clo ve výši 600 korun za zakoupený kabát. To tehdy v roce 1968 byly dost velké peníze. Trenérka přemlouvala celníka argumenty, že Milena je ještě studentka a kde by na to vzala. Nakonec se jí po dlouhém smlouvání podařilo toto clo snížit na 150 korun, které sama zaplatila. Asi po dvou letech, když se dr. Čermáková vracela z Itálie, dozvěděla se při celní kontrole, že si prý stěžovala a kvůli ní propustili jednoho z jeho kolegů. A to za to, že si dovolil chtít a vzít clo od medailistky z OH. Milena ani trenérka dodnes netuší, jak se tato informace dostala na patřičná místa.

⁴⁶ Pavlis. Článek z roku 2008

⁴⁷ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské

Slavnostní atmosféru olympijských her v Mnichově narušila bohužel nepříjemná událost. 5. září unesla palestinská skupina „Černé září“ 11 izraelských sportovců, které poté zavraždila. Tento teroristický útok se černě zapsal do historie jako „Mnichovský masakr“. Olympijské hry vždy byly a navždy zůstanou symbolem míru a přátelství mezi všemi národy světa. Tuto myšlenku nedokázali zpochybnit ani palestinští teroristé svým hrůzným a odporným činem. Hry zdárně pokračovaly a dospěly až k slavnostnímu závěru

5.9 DALŠÍ DŮLEŽITÉ STARTY

Přestože plavecké sporty byly vždy v programu olympijských her, uskutečnilo se první mistrovství světa v tomto oboru poprvé až v roce 1973 v jugoslávském Bělehradě. Zde se tedy objevily i skoky do vody a samozřejmě i Milena Duchková. I odsud si odváží stříbrnou medaili za druhé místo ve skocích z desetimetrové věže. Překonala ji opět Švédka Ulrika Knapeová.

V tomto roce se také konala světová univerziáda v Moskvě. Milena již v této době studovala stomatologii na Lékařské fakultě UK Praha, a proto mohla Československo reprezentovat i zde. O jejím vítězství se dovídáme v knize „100 let českého vysokoškolského sportu“. O jednu ze zlatých medailí na univerziádě v Moskvě v roce 1973 se postarala Milena Duchková. *„Ráda vzpomínám na univerziádní start v Moskvě. Byl to velmi pěkný závod. Atmosféra na univerziádě je zcela odlišná od ostatních vrcholových soutěží. U závodníků se neprojevuje tak velká nervozita, jak je tomu například na olympijských hrách, a tak závod probíhá v příjemnější atmosféře. K mému úspěchu přispěly samozřejmě i zkušenosti z velkých závodů. Ale pokud jde o kvalitu, konkurence byla velice silná, protože i v tehdejší době závodníci ze světové špičky studovali na vysokých školách. Vyhrála jsem soutěž ve skocích z 10m věže a navíc přidala stříbro ze 3m prkna. Obou medailí si velmi vážím,“* hodnotila po letech své úspěchy Milena Duchková.⁴⁸

Už od Mnichova se Milena na soutěžích potkávala téměř se stejnými soupeřkami. Na mistrovství Evropy ve Vídni znovu prohrála s Knapeovou. Tentokrát se však umístila na čtvrtém místě.

⁴⁸ Bělohávek et al. 2010. str. 165

V roce 1975 se Milena zúčastnila Evropského poháru ve švédském Skövde. Zde zabodovala a přivezla si stříbrnou medaili za druhé místo ve skocích z desetimetrové věže.

Na mistrovství světa 1975 v kolumbijském Cali skončila na pátém místě. A o rok později na Evropském poháru v Regensburgu (NSR) zabodovala ve skocích z jednometrového prkna a odvezla si stříbrnou medaili.

5.10 KONEC AKTIVNÍ SKOKANSKÉ KARIÉRY

V létě 1976 odjela Milena ještě na XXI. olympijské hry v Montrealu.

„Před OH v Montrealu jsem si zranila levé rameno a měla jsem to operované měsíc před OH. Na OH to ještě nebylo úplně zahojené a tak se špatně skákalo,⁴⁹“ mi napsala Milena v e-mailu. To byl důvod, proč nestačila na konkurenci a umístila se až na 22. místě.

Po olympijských hrách v Montrealu Milena ze zdravotních důvodů přestala skákat. 17. 12. 1976 se v Praze na Staroměstské radnici provdala za Petra Neveklovského (kdysi bývalého kajakáře a dnes trenéra volejbalu). V tomto roce si dodělala i poslední rok školy. Na jaře 1977 úspěšně promovala a ještě začala znovu skákat. Zúčastnila se mistrovství republiky a potom úplně ukončila svoji aktivní skokanskou kariéru.

V září začala pracovat na zubním oddělení v Praze 10 ve Vršovicích jako zubní lékařka. Od prosince 1978, kdy se jí narodila dcera Míša, byla na mateřské dovolené a tak chodila několikrát týdně trénovat mladé skokany.

5.11 ŽIVOT V KANADĚ

V roce 1979 dostala Milena nabídku k trénování kanadského národního družstva skokanů do vody. O nabídce přemýšlela spolu s manželem několik měsíců. Uvažovali i o tom, že se z Kanady už nevrátí. Vše však záleželo na tom, jak to v Kanadě půjde. Věděla o tom i její sestra a bratr. Milenina matka v té době již nežila, zemřela měsíc před Mileniným odjezdem.

5.11.1 TRENÉRSKÁ ČINNOST

Na základě pracovní smlouvy z Kanady získala Milena povolení k vycestování. A tak v lednu 1980 odlétá do Montrealu i se svojí roční dcerou Míšou. „*Když jsem přijela do*

⁴⁹ Neveklovská. e-mail. ze dne 19. 3. 2012

*Kanady (s roční dcerou), tak mi tady plno lidí hodně pomohlo a hlavně jsem od prvního dne měla práci, takže to nebylo tak těžké. Polovinu času jsem dělala s kanadskými skokany suchou přípravu a kondičku. To se v té době tady moc nedělalo. Ale to mě celkem bavilo. Naopak druhou polovinu tvořilo vlastní trénování, které mě nikdy moc nebavilo,*⁵⁰ prozradila na sebe Milena v e-mailu. Půl roku poté za nimi odletěl i manžel Petr. Nebylo to tak jednoduché, ale nakonec souhlas od ČSTV také dostal.

Pracovní smlouvu měla s kanadským národním družstvem na jeden rok. „*V té době moje svěřenkyně vyhrála poprvé a naposled mistrovství Kanady. Bylo to překvapení pro ni i pro ostatní,*“ mi sdělila Milena.⁵¹

Poté už smlouvu s národním družstvem neprodloužila, protože dostala lépe placenou nabídku. A to jako hlavní trenérka v klubu skokanů do vody v Saint Johns Newfoundland. V tuto dobu se s manželem rozhodli, že se už do ČSSR nevrátí. Úřady jim problémy až na pár telefonů téměř nedělaly. Ale byli odsouzeni na tři roky za nezákonné opuštění republiky a zavlčení nezletilé dcery. K této situaci se vyjádřil i Milenin manžel: „*Problémy dělali jen z počátku. Dvakrát volali, jak si to představujeme, že jsme utekli a čím se tu chceme uživit. Tak jsem se trošičku namíchl a řekl jim: Jestli si myslíte, že dva lidi s univerzitním vzděláním se v Kanadě neuživí, tak to jsme na tom jako Češi hodně špatně. A ještě jsem jim řekl: Heleďte, hodně tu o nás píší v novinách, ale my neříkáme nic špatného proti Československu. Pokud byste však do nás začali vandrovat víc, tak určité věci jsou v Československu hodně špatný a my o nich začneme povídat. Takže nás nechte být.*“⁵²

Úřady je nechaly, ale Milena Duchková byla vymazána ze všech encyklopedií a nesmělo se o ní psát. Máme doma encyklopedii z roku 1984 a Milenu Duchkovou jsem tam doopravdy nenašel. Na internetu jsem i našel toto sdělení: *Emigrovala a byla komunisty prohlášena za zesnulou, dokonce jí byl vybudován hrob na Olšanech, který byl nafilmován a promítán v kinech v Československém filmovém týdeníku.*⁵³ O této informaci ale Milena ani dr. Čermáková nic neví.

⁵⁰ Neveklovská. e-mail. ze dne 19. 3. 2012

⁵¹ Neveklovská. e-mail. ze dne 11. 6. 2012

⁵² Macek. článek ze dne 18. 3. 2009

⁵³ Wikipedia. Poslední aktualizace 10. 2. 2012

Po necelém roce se Milena dostala na univerzitu ve Winnipegu ke studiu zubařiny. Diplom z ČSSR jí totiž nebyl uznán a tak musela studovat znovu. Čtyřleté studium zvládla za dva roky a to přesto, že při škole trénovala místní skokany na plný úvazek. V roce 1983, pár měsíců před koncem školy, skončila s trénováním. Byla již ve vysokém stupni těhotenství. Měla dosud velmi náročný časový rozvrh. Ráno od 6 do 8 hodin měla tréninky, potom od 8 do 17 byla ve škole a pak do 8 večer zase v bazénu. Soboty a neděle trávila zase na závodech.

5.11.2 KARIÉRA ZUBNÍ LÉKAŘKY

Druhý den po promoci v roce 1983 se všichni odstěhovali do Vancouveru, kde se jí v červnu narodil syn Martin. Petr zde začal trénovat volejbal a Milena hned od září 1983 začala pracovat jako zubní lékařka.

S rodinou si pouze dopisovala a občas telefonovala. V roce 1985 se sešla Milena jen se svojí sestrou Vendulou v Jugoslávii a později i s celou svojí a Petrovou rodinou v maďarské Budapešti.

V září roku 1987 se narodila její dcera Monika.

V roce 1989 si splnila svůj sen a koupila si vlastní soukromou praxi od zubaře, u kterého předtím pracovala. V ordinaci má pět křesel a pod sebou další 2 zubaře a 9 zaměstnanců. Je běžné, že pracuje i na dvou křeslech zároveň.

Vancouver, kde Milena žije, je podle ní jedno z nejkrásnějších měst na světě. Pořídili si baráček, přímo pod Cypřišovým pohořím, který kompletně zrekonstruovali. *„Autem dojedeme až pod sjezdovku a když skončíme s lyžováním, za čtvrt hodiny jsme ve vlastní vířivce a s vlastním pivem,“* povídá Petr Neveklovský.⁵⁴ Místo zahrady mají tenisový kurt. Obě dvě jejich dcery Míša i Monika se totiž věnovaly tenisu i na profesionální úrovni. I jejich syn Martin se věnoval řadě sportů. Dnes už jsou děti dospělé a vyletěly z rodinného hnízda. Žijí si svůj vlastní život.

⁵⁴ Macek. článek ze dne 18. 3. 2009

Obrázek 12 Milena ve svém domě⁵⁵

Ve svém volném čase hraje Milena tenis, jezdí často lyžovat na Cypřišové pohoří nebo do Whistleru. V létě přijde na řadu kolo a kajak. Jednou za rok tráví společnou dovolenou s rodinou. Do vody si skočí tak jednou za tři roky. Z věže však už jen po nohou, protože by to nevydržela její zraněná ramena. Na skoky do vody ráda vzpomíná.

„Stýkám se občas se skokany z mé doby. Hodně kamarádím s Beverley Boys, byla čtvrtá v Mexiku. Několik skokanů jsou moji pacienti. S další bývalou skokankou hrají tenis, jsme ve stejném ligovém družstvu. Koncem června pojedou s Beverley do Seattlu na americkou olympijskou kvalifikaci, kde se sejdu s Hankou Novotnou, která je tam pozvaná rozhodovat.“⁵⁶

Na otázku, jestli jí nemrzí odchod z Čech, mi Milena odpověděla: *„Nemrzí, tady je taky krásně, ale kdyby nebylo komunistů, tak jsem z Čech nikdy neodešla. Jednou za rok až rok a půl jezdím do Prahy a až budu v důchodu, tak plánuju časté a delší pobyty.“⁵⁷*

„Velice ráda se procházím po Praze, chodím do divadel. Setkávám se se skokany z mé doby a jejich rodiči, spolužáky z gymnasia a příbuznými a kamarády z minulé i současné doby.“⁵⁸

⁵⁵ Macek. fotografie z článku. 2009

⁵⁶ Neveklovská. e-mail. ze dne 11. 6. 2012

⁵⁷ Neveklovská. e-mail. ze dne 19. 3. 2012

⁵⁸ Neveklovská. e-mail. ze dne 4. 5. 2012

6 PHDR. MARIE ČERMÁKOVÁ CSc.

- narodila se 31. 10. 1929 v Brně
- v 11 letech začala chodit na skoky do vody
- jedenáctinásobná mistryně republiky ve skocích do vody (1946 – 1957)
- 1953 úspěšně ukončila studium na pedagogické fakultě obor tělovýchova a na filozofické fakultě obor psychologie
- v letech 1953 – 1975 učila na fakultě tělesné výchovy a sportu na katedře plavání
- 1975 – 1990 pracovala na středisku vrcholového sportu
- 1990 odešla do důchodu
- od roku 1953 do roku 2010 aktivní trenérská činnost
 - Vychovala řadů skokanů do vody. Mezi nejvýznamnější patří: Milena Duchková – Neveklovská, Hana Novotná, Heidemarie Grecká – Bárťová a Tomáš Krčma.
- v letech 1971 – 2004 byla členkou technické komise skoků do vody Evropské federace
- byla organizátorkou mnoha republikových, ale i evropských závodů v Pardubicích
- v roce 2010 obdržela diplom Mezinárodního olympijského výboru za vynikající přínos v zapojení žen a dívek do sportu

S paní dr. Čermákovou jsem se sešel v pátek 30. března v jejím bytě v Pardubicích. Společně se svojí matkou (sestřenkou Mileny) jsme k ní dorazili krátce po poledni. Neuměl jsem si představit, jak se budu bavit s 82letou paní. I to byl jeden z důvodů, proč jsem s sebou vzal svoji matku. Otevřela nám droboučká paní. I na ní bylo vidět trochu nejistoty. To však trvalo jen chvíli. Během pár minut nervozita opadla a my se bavili přesně o tom, co jsem potřeboval.

Obrázek 13 Fotka z návštěvy u dr. Čermákové

Mluvili jsme o Mileně, o jejích začátcích, prvních úspěších a neúspěších a hlavně o jejím sportovním vrcholu. Dr. Čermáková mi odpovídala na připravené otázky. V odpovědích ve svém vyprávění sklouzla často k jinému tématu a tak vznikala řada dalších a dalších otázek. Udělal jsem dobře, že jsem si to vše nahrál. Informací bylo velmi mnoho. Dozvěděl jsem se spoustu zajímavých a někdy i úsměvných příhod ze společného cestování s Milenou. Tyto příběhy jsem zařadil do mé práce chronologicky a snažil se tak zpestřit místy strohé vyprávění.

Paní dr. Čermákové jsem velmi vděčný za zapůjčení knihy „Mexická dramata“, videokazety s dokumenty o Mileně a skocích do vody a několika fotografií. Později mi pomohla zjistit, kdo má knihu „Skáče Milena“ a domluvila mi zapůjčení. Tato kniha byla pro mne určitě nejdůležitější. Když jsem tuto knihu četl, často jsem si uvědomil, že přesně to už jsem slyšel právě od ní. Je velká škoda, že jsem neměl možnost si tuto knihu přečíst ještě před osobním setkáním s dr. Čermákovou. To by moje otázky vypadaly úplně jinak a měly by spíše doplňující charakter. Proto je teď řešíme pomocí telefonu.

7 ŘEKLI O MILENĚ

EVA TROJAN

- Milenina kamarádka z Vancouveru

S Milenou se znám více než 20 let. Slyšela jsem o ní jako o nejlepší skokance ve světě a olympijské vítězce už před mnoha lety. Bylo pro mne neuvěřitelným potěšením poznat Milenu osobně ve Vancouveru. „Je to skutečně ta mladounká skokanka, o které ví celý svět, kdo se stará o moje zuby?“ Dnes znám Milenu nejen jako starostlivou mámu třech úspěšných dětí, zubařku se zlatýma rukama, partnerku svého muže Petra, úspěšnou tenistku a pro mě, i přes velký věkový rozdíl, nejlepší kamarádku. A neoficiálně považuji Milenku za moji druhou dceru.

Před několika lety Milena pozvala do Vancouveru svoji bývalou trenérku Marii Čermákovou a zorganizovala několikadenní výlet na ostrov Vancouver. Tam se od nás dostaneme trajektem. Pak jsme pokračovaly do velmi hezkého resortu, odkud jsme dělaly zajímavé výlety. Jeden z nich byla návštěva jeskyně. Marie to vzdala. Já s Milenou jsme dostaly přilby se světlem, "módní oblečky" a vydaly jsme se na průzkum do hluboké tmy. Ze začátku jsme postupovaly celkem pohodlně nahoru a zase dolů, později jsme v předklonu jen klopytaly přes různé nerovnosti, až jsme skončily u průrvy, kde jsem další lezení vzdala. Milena se snažila postupovat dál, vlezla do jakési "myší" díry a i přesto, že Milena není příliš velká, musela další průzkum vzdát („vzdát se" není v Milenině slovníku), dál už to zkrátka nešlo. Tím skončil průzkum jeskyně. Vylezly jsme ven a našly jsme Marii. Ta se nás skoro lekla, protože přes bláto, kterým jsme byly obě obalené, nás hned nepoznala.

Milena a já jsme členky klubu "Babinec" složený ze sedmi "děvčat". Oslavujeme společně narozeniny, svátky anebo se jen tak sejdeme. Letos jsme se pozvaly k Mileně do její chaty na Whistleru slavit její šedesátiny. To, že je jí šedesát, by nikdy nikdo nevěřil! Počasí nám přálo. Zlatý hřeb programu byl navštívit otevřené lázně, kde jsme rotovaly mezi horkými a ledovými bazény a saunou. Několikrát nás "napomínali" zaměstnanci, že musíme být ticho a že nesmíme fotografovat. Snažily jsme se dodržovat zákazy, ale fotek máme velké množství. Přece musíme oslavy řádně dokumentovat! Vrátily jsme se do chaty dodat vyčerpaným tělům spoustu dobrůtek a pak odpočívat na sluníčku na terase. A to

jsme netušily, že o Mileniných narozeninách ví celý les. Najednou kde se vzal, tu se vzal, přišel blahopřát velký černý medvěd. Asi jsme se mu jako potrava příliš nezdály a tak pokračoval v pastvě. Ani si nevšiml, že Milena, která od něho byla tak asi pět metrů daleko, brala jednu fotku za druhou. Ne každý má takového gratulanta. Medvěd asi tušil, že jde o světoznámou oslavenkyni.⁵⁹

Obrázek 14 Milenin gratulant⁶⁰

MARIE ŠMOKOVÁ

- bývalá skokanka do vody

Milena byla vždy skromná, ale hlavně hodně pilná, jak v tréninku, tak v učení.⁶¹

HANKA NOVOTNÁ

- místopředsedkyně technické komise evropské federace (LEN), předsedkyně sekce skoků do vody českého svazu plaveckých sportů, rozhodčí, bývalá skokanka a Milenina kamarádka

⁵⁹ Trojan. e-mail. ze dne 11. 6. 2012

⁶⁰ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské

⁶¹ Šmoková. e-mail. ze dne 13. 6. 2012

Milena asi přispěla k tomu, že jsem se rozhodla trénovat pořádně a nejen si občas skočit. Do vody jsem skákala od malinka moc ráda a pořád jsem otravovala paní Čermákovou, aby mě nechala si skočit. Tu už to nebavilo a řekla, že buď mám trénovat doopravdy anebo vůbec. Tak jsem řekla, že chci doopravdy. A hlavně k tomu asi přispělo i to, že se moje mamka přátelila s Mileninou mamkou. Když jsme byly jednou u nich na návštěvě, tak mi paní Duchková půjčila Mileninou olympijskou medaili. A tak jsem se rozhodla, že jí chci taky. Bohužel se mi to úplně nepodařilo, ta olympijská to nebyla, ale i ta evropská a ostatní stály za tu námahu.⁶²

BLANKA KOLDOVÁ

- Milenina sestřenice

Z dětství si pamatuji na jejich byt v Příčné ulici, kde mě vždycky fascinovala sbírka pohárů na sekretáři.

Když Milena odjížděla na olympiádu v Mexiku, chtěla na sebe něco typicky českého. Vyšívala jsem jí s mojí mámou několik nocí nějakou košili. Už si ani nevzpomínám, jak to vypadalo. Teta mi za to potom upletla svetr, který nosím do dneška.

Moc hezkou vzpomínku mám na první setkání po letech, kdy Milena přijela do Prahy po revoluci. Nevím, zda to bylo hned v roce 1989, spíše až v roce dalším. Přijela se všemi dětmi, které jsme neznali, protože odjížděla jen s malou roční dcerkou. Tenkrát jsme se sešli u nás doma, a bylo to moc milé.

Dobře pamatuji i na návštěvu Mileny cca před dvěma lety, kdy jsme se sešli u Venduly v Černošicích. Teď by měla přijet v srpnu, tak zase zkontrolujeme, jak na nás čas zapracoval. Milena ale vypadá pořád stejně a neztrácí humor, který mi připomíná její maminku.⁶³

VĚNCESLAVA PRETLOVÁ

- Milenina sestra

Skoky do vody jsou poměrně náročný sport, a tudíž je provázen poměrně častými zraněními. Milena si jistě pamatuje všechna. Já hlavně jedno. To měla zraněné rameno. Ve vojenské nemocnici, kde byla ošetřována, usoudili, že je třeba rameno zafixovat. Použili k

⁶² Novotná. e-mail. ze dne 10. 6. 2012

⁶³ Koldová. e-mail. ze dne 8. 6. 2012

tomu speciální konstrukci, která udržovala ruku takřka v upažení. Bohužel byli zařízení na statné vojáky a nikoli na dívky měřící málo přes 150 cm. V té době jsme sdíleli na spaní dost úzký rozkládací gauč. Ten měsíc s konstrukcí se nedá zapomenout.⁶⁴

⁶⁴ Pretlová. e-mail. ze dne 13. 6. 2012

8 ZAMYŠLENÍ NAD SOUČASNOU SITUACÍ SKOKŮ DO VODY.

Již jsem se zmínil o historii úspěchů skoků do vody u nás. Na skokanské scéně se objevilo někdy více a někdy zase méně skokanů do vody. Prakticky až Mileně Duchkové se podařilo dosáhnout světové úrovně.

Proč tomu tak bylo? Měla štěstí, že se dostala k legendární trenérce dr. Marii Čermákové? Bylo to díky Mileninu talentu, jejímu odhodlání a houževnatosti? Mohla za to vděčit své rodině? Byla to náhoda, že byla právě tam, kde měla být? Určitě od všeho něco!

Každý den se přece nerodí sportovní talent. V době Mileniných úspěchů přibylo nových zájemců o skoky do vody a to především děvčat. Samozřejmě všichni neskončili na stupních vítězů, ale nějakou dobu byli viditelní a dosáhli i slušných výsledků. Už i za Mileny se dojíždělo za kvalitními skokanskými bazény poměrně daleko. Ale dnes už většina rodičů volí pohodlnější cestu. Raději vyberou jiný sport, který je dostupnější.

V roce 1990 byl vybudován krásný bazén v Pardubicích. U jeho zrodu stála i dr. Čermáková. Byl to vysoce funkční a v té době velmi moderní bazén. Skokani, co jezdili do Pardubic trénovat, využívali především jeho špičkovou kvalitu. Kromě dalších závodů se bazén stal v roce 1994 dějištěm ME juniorů v plavání a skocích do vody a dokonce v roce 1999 se tam konalo MS juniorů ve skocích do vody. Sešli se tam opravdu skvělí závodníci. Představili se tam i budoucí olympijští medailisté. Byl to jediný skokanský bazén, který v České Republice vyhovoval po všech stránkách velkým závodům.

Na Evropském poháru v roce 1994 měli v Pardubicích premiéru i synchronizované skoky do vody. Aby se mohly konat i nadále, bylo potřeba provést úpravu parametrů skokanské věže. K tomu bohužel nedošlo, i když svaz byl připraven tuto přestavbu financovat.

Soustředila se zde skupina mladých skokanských nadějí. Ale bazén byl na konci června 2010 zavřen. Znovu byl otevřen letos v červnu. Bohužel už ne jako mezinárodně známý skokanský bazén, ale jako aquapark. Je škoda, že se nepodařilo prosadit jeho setrvání.

Dr. Marie Čermáková je velmi zklamána z toho, jak to v Pardubicích dopadlo. Celý život zasvětila skokům do vody, kvůli kterým se přestěhovala z Brna do Prahy a pak do Pardubic. Vychovala několik doopravdy výborných skokanů. Trenérské činnosti zanechala v osmdesáti letech a to díky zrušení bazénu.

Už v rozhovoru s dr. Čermákovou jsem se dozvěděl, že v ČR jsou pouze tři bazény, v kterých se dá skákat. Přesněji mi o tom napsala Mgr. Hana Novotná:

„1. Praha Podolí, vnitřní bazén má jedno 1m prkno a jedno 3m prkno. Věž je již pro soutěže nepoužitelná, protože při rekonstrukci bazénu, kdy se zvedala hladina a měnil systém čištění vody, nebyla zvednuta věž. Takže výška věží je 4,5m; 7m a 9,5m místo předepsaných 5m; 7,5m a 10m. Pořádáme zde pouze klubové soutěže a poháry. Venkovní bazén se již nepoužívá, protože při rekonstrukci venkovních bazénů nezrekonstruovali skokanská zařízení, takže jsou nižší, než předepisují pravidla a nesplňují požadavky ani na trénink natož na pořádání soutěží.

2. Praha Eden, vnitřní bazén, kde jsou dvě 1m prkna a jedno 3m prkno. Bazén nemá věž. Pořádají se zde klubové soutěže a poháry a mistrovství ČR.

3. V Brně je jediný regulérní vnitřní bazén v ČR, kde se mohou pořádat mezinárodní soutěže. Není ovšem vhodný pro pořádání evropských nebo světových šampionátů, protože zařízení nesplňuje podmínky pro uspořádání soutěže synchro. Bazén měl ve vlastnictví soukromý vlastník, který ho přivedl na pokraj bankrotu. Poté ho převzalo město a během dvou let provádí nutné opravy. Zatím se na rekonstrukci skokanského zařízení nedostalo a myslím, že ani není v plánu.”⁶⁵

S tím souvisí i počet klubů v ČR. Dva najdeme v Praze a jeden v Brně (SK Slávia Praha, Univerzitní sportovní klub Praha a Univerzita Brno). V souvislosti se zrušením skokanského bazénu v Pardubicích byla zrušena sekce skoků do vody v klubu SC PAP Pardubice.

„V současné době je ve výše uvedených klubech a v Českém svazu plaveckých sportů registrováno cca 100 závodníků v juniorských kategoriích - do 18 let, cca 30 v kategorii masters - nad 25 let, kteří se účastní národních soutěží, Mistrovství Evropy a

⁶⁵ Novotná. e-mail. 10. 6. 2012

*Mistrovství světa Masters a cca dalších 100 dětí, které se ještě neúčastní soutěží a jsou registrované pouze v klubech.*⁶⁶

Co teď bude se skokany, kteří v Pardubicích trénovali? Vypadá to na jejich konec. Když se rodiče dozvěděli o konci bazénu, rozhodli se dát děti na jiné sporty a ti co trénují déle, půjdou asi trénovat do zahraničí.

Na otázku Mgr. Haně Novotné: „V čem vidíte nepopulárnost tohoto sportu v ČR. Je nedostatek trenérů? (kvalitních trenérů)? Nedostatek peněz? Nedostatek zájemců o tento sport? Nedostatek technické vybavenosti?“, se mi dostalo zajímavé odpovědi.

„Sport nepopulární není. Lidé se na skoky rádi dívají. Ale je to samozřejmě otázka především nedostatku financí, vhodného vybavení, kvalitních trenérů, kteří by měli být na profesionální bázi. V současnosti nemáme jediného profesionálního trenéra. Všichni dělají tuto práci dobrovolně, po své vlastní práci. Což samozřejmě nemůže vést ke světovým výkonům. A pak je to především popularita jiných sportů, jako fotbal, hokej, tenis, atd., kde se dají vydělat velké peníze. Skoky do vody nikoho neživí.

Je to i odlišná motivace dětí i jejich rodičů. Děti mají mnoho různých příležitostí a podnětů, ze kterých si mohou vybrat. Pro nás bylo motivací, že jsme mohli vycestovat, poznat nové kamarády, mít určité uznání a i finanční a materiální zabezpečení. Současné děti mohou vycestovat kdykoli s rodiči.

*Rodiče zase chtějí mít zabezpečený volný čas dětí, kdy se jim nemohou věnovat. Ale v době kdy mají čas, tak ho nechtějí obětovat časově náročnému koníčku, jako je vrcholový sport.*⁶⁷

I já tuto situaci, poté co jsem se seznámil s danou problematikou při psaní této práce, vidím stejně. Každý malý kluk chce být fotbalistou nebo hokejistou a pomalu ani netuší, že existují skoky do vody či jiné sporty. Ve veřejných sdělovacích prostředcích je více pozornosti věnováno kolektivním sportům, v nichž se točí obrovské sponzorské peníze. Hlavně města investují peníze do velkoplošného promítání fotbalových či hokejových zápasů a tak se může sejít velké množství fanoušků. Ale proč nepropagují,

⁶⁶ Novotná. e-mail. 10. 6. 2012

⁶⁷ Novotná. e-mail. 10. 6. 2012

třeba i jinak, ostatní sporty? Nemyslím tím jen skoky do vody, co třeba rychlobruslení, cyklistika a spousty dalších sportů, ve kterých jsou čeští sportovci úspěšní.

I Milena má na tuto problematiku stejný názor. Navíc dodává: *„Skoky by měly být samostatný sport a ne součást plaveckých sportů. V rozpočtu plaveckých sportů skončí většina peněz pro plavání, protože mělo větší základnu, i když většinou skoky do vody měly daleko lepší výsledky.“*

Když nejsou vidět výsledky, nejsou ani žádní sponzoři. Nemají zájem investovat do reklamy, která působí pouze na omezený okruh lidí. A tím jsme u dalšího problému „peníze“. Těch není nikdy dost a v dnešní době to platí dvojnásob. A tak se dostáváme do začarovaného kruhu, z kterého není cesty ven.

Teď už nám asi nezbývá nic jiného než věřit, že se narodí nová Marie Čermáková a nová Milena Duchková a že jim budou všechny hvězdy příznivě nakloněny.

9 DISKUZE

Cílem mé bakalářské práce bylo charakterizovat život a vývoj sportovní kariéry Mileny Duchkové - Neveklovské, olympijské vítězky ve skocích do vody. Přes počáteční obavy si myslím, že cíl této práce se mi podařilo splnit.

Prvním úkolem bylo sehnat kontakt na Milenu a získat její souhlas k sepsání její biografie. Kontakt se mi podařilo sehnat bez větších problémů pomocí Mileniných bližších příbuzných. Po prvním kontaktu s Milenou se mi ulevilo. Milena souhlasila a navíc mi i přislíbila pomoc. To jak v potvrzování a doplňování údajů, tak i k dodání kontaktů na lidi, kteří by mi mohli poskytnout další údaje. To mi dodalo jistotu v tom, že pokud nebudu něco vědět anebo si nebudu něčím jistý, tak se mám na koho obrátit. Nebylo to vše hned, ale průběžně to tak fungovalo. Prvně mi zaslala cenný kontakt na svoji trenérku dr. Čermákovou. Dále mi zaslala i kontakty na současné kamarádky, díky kterým jsem se dozvěděl i nějaké perličky z Milenina soukromého života.

Druhým úkolem bylo získat co nejvíce informací ze všech možných zdrojů. O závodní kariéře jsem se nejvíce dozvěděl od dr. Čermákové. Po této návštěvě jsem ztratil i zbytek obav z toho, že nebudu mít o čem psát. Dalším zdrojem informací o Mileniných začátcích i úspěších byla kniha „*Skáče Milena*“ a další zapůjčené materiály od dr. Čermákové. Při čtení knihy „*Skáče Milena*“ jsem si uvědomil, že tato kniha kopíruje živé vyprávění dr. Čermákové. Dále jsem využil i některých zveřejněných článků, z kterých jsem se dozvěděl spoustu informací hlavně o současném životě Mileny. Milena mi tyto údaje pouze potvrdila nebo doplnila. Samozřejmě mi poskytla i některé informace ze své trenérské činnosti a i ze svého osobního a profesního života. Oslovil jsem i pár zajímavých lidí, kteří se pohybovali nebo pohybují okolo Mileny Duchkové – Neveklovské (ne všichni se mi ozvali a ne všichni byli ochotni). Za příspěvky vděčím Mgr. Haně Novotné z Českého svazu plaveckých sportů (bývalá skokanka, nyní předsedkyně sekce plavání, rozhodčí a také Milenina kamarádka), Věnceslavě Pretlové (Milenina sestra), Blance Koldové (Milenina sestřenice), Evě Trojan (Milenina kamarádka z Kanady) a Marii Šmokové (skokanka z Mileniny éry). Tyto příspěvky mi pomohly obohatit představu především o Milenině soukromém životě. Nakonec podkladů bylo doopravdy dost.

Třetím úkolem bylo seznámení se skoky do vody. Zvolil jsem jednoduchý a snadno srozumitelný přehled o skocích. Proto jsem nehledal v odborné literatuře, která bývá dost často hodně podrobná a pro laiky až nepřehledná. Uvedl jsem pouze údaje, které si myslím, že jsou důležité pro lidi, kteří budou tuto práci číst. Pro lepší představu způsobu provedení skoků jsem tyto informace doplnil názornými obrázky. Z překladu oficiálních pravidel Mezinárodní plavecké federace (FINA) jsem použil kapitoly o značení skoků do vody a výpočtu obtížnosti skoků do vody. K hodnocení skoků jsem raději zvolil stručný přehled bodování skoků do vody místo obsáhlé a složité citace z pravidel.

Čtvrtým úkolem bylo zkompletovat veškeré získané informace. Po získání nečekaně velkého množství informací jsem se obával, zda se mi vše podaří zařadit tak, aby bylo vše jasné a srozumitelné. Vytvořil jsem si proto základní osnovu z nejobsáhlejších materiálů a poté doplňoval dalšími zajímavými údaji.

Pátým úkolem bylo zamyšlení nad dnešními skoky do vody v ČR. O problému s Pardubickým bazénem a i celkovou situací skoků v ČR jsem se hodně dozvěděl od dr. Čermákové. Při zjišťování a následném kompletování této práce, jsem si vytvořil svůj názor k této problematice. Později mi poskytla fakta a zajímavé postřehy Mgr. Hana Novotná. Svoje úvahy jsem proto místy nahradil právě jejími postřehy a fakty. Některé informace mi potvrdila i Marie Šmoková. Nakonec jsem vše skloubil s mým osobním názorem.

Šestý úkol jsem si představoval nejjednodušší. Všichni však dlouho otáleli se zasláním slíbených fotografií. První fotografii jsem použil z vlastního rodinného alba, kde Mileně bylo pouhých devět let. Nejvíce fotografií jsem získal od Mileny. Další jsem dostal od její setry Venduly, kamarádky Marie Šmokové a také jsem použil fotografie z uvedených článků.

Věřím, že jsem svojí prací pomohl ucelit informace o životě Dr. Mileny Duchkové – Neveklovské MUDr., DMD a obohatit je o nové zajímavé postřehy, zážitky a názory.

10 ZÁVĚR

Jsem velmi rád, že jsem si vybral právě toto téma. Dozvěděl jsem se spoustu zajímavých informací nejen o skocích do vody, ale především o životě mé „tety“ Mileny Duchkové – Neveklovské. Udělal jsem tím radost nejen sobě, ale především mé matce (sestřence Mileny). Díky této práci jsem měl možnost komunikovat s lidmi, se kterými bych jinak neměl možnost se poznat.

Mileniny úspěchy jsou důkazem toho, že i jednotlivec se může dostat do podvědomí celého světa. Nejde to však samo, musí se pro to hodně vykonat!

Byl bych rád, kdyby moje práce posloužila nejen mně k ukončení mého studia, ale aby se stala i zdrojem informací pro lidi, kteří se o Mileně Duchkové – Neveklovské chtějí něco dozvědět.

11 RESUMÉ

Dr. Milena Duchková – Neveklovská MUDr., DMD

Legendární československá skokanka do vody se zapsala do světové historie skoků do vody především zlatou medailí z OH 1968 v Mexiku a stříbrnou medailí z OH 1972 v Mnichově.

Během své skokanské kariéry se zúčastnila mnoha národních, evropských i světových soutěží. Kromě mnoha medailí z národních soutěží si přivezla: 1x zlatou a 1x stříbrnou z OH, 1x stříbrnou z MS, 1x zlatou z ME, 1x zlatou z ME juniorů, 2x zlatou a 2x stříbrnou z Evropského poháru, 1x zlatou a 1x stříbrnou ze světové univerziády.

Kromě těchto krásných výsledků byla oceněna titulem „Mistryně sportu“ a „Zasloužilá mistryně sportu“. Byla též uvedena do mezinárodní síně slávy a byla vyhlášena nejlepší českou plavkyní století.

Milena Duchková – Neveklovská začala pracovat na své skokanské kariéře ve svých osmi letech (1960) a po velkých úspěších ji v ČSSR ukončila v roce 1979. Poté pracovala několik let jako trenérka skoků do vody v Kanadě, kde požádala o politický azyl. Svoji trenérskou činnost zde definitivně ukončila v roce 1983 a začala se věnovat zubařské profesi. Doposud je v Kanadském Vancouveru uznávanou zubní lékařkou.

Přestože se dnes skokům do vody nevěnuje, nezanevřela na ně. Ráda se zúčastňuje skokanských soutěží, na které je doposud zvána. Stýká se i se spoustou bývalých kolegů a soupeřek, což potvrzuje, že byla a je stále mezi nimi oblíbená.

12 SUMMARY

Dr. Milena Duchková – Neveklovská MUDr., DMD

Legendary Czechoslovak diver went down in world history of diving primarily thanks to a gold medal from Olympic Games in Mexico in 1968 and a silver medal from the Olympic Games in Munich in 1972.

During her diving career she participated in many national, European and world competitions. Apart from many medals in national competitions she had also won: 1 gold and 1 silver from Olympic Games, 1 silver from World Cup, 1 gold from European Championship, 1 gold from Junior Championship, 2 gold and 2 silver from European Cup and 1 gold and 1 silver from World universiade.

Besides these great results she was awarded the title „Master of sport“ and „Deserving master of sport“. She was also inducted into the International Hall of Fame and was declared the best Czech diver of the century. Milena Duchkova – Neveklovská began to work on her diving career at the age of eight (1960) and after great successes she ended it in 1979 in Czechoslovakia. After that she has worked several years as a diving coach in Canada where she had also applied for political asylum. She ended her coaching career in 1983 and began to devote dental profession and she still respected dentist in Vancouver.

Although she's not professional diver anymore but she is still interested in this sport. She participates in diving competitions and also meets with many former colleagues and rivals which confirms that she has been and still is popular among them.

13 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Skok napřed	- 6 -
Obrázek 2 Skok nazad.....	- 6 -
Obrázek 3 Skok zvrtný	- 7 -
Obrázek 4 Skok zpětný	- 7 -
Obrázek 5 Skok s vruty	- 7 -
Obrázek 6 Skok ze stoje na rukou	- 8 -
Obrázek 7 Milena Duchková - Neveklovská 2010.....	- 12 -
Obrázek 8 Milena Duchková - Mexiko 1968	- 23 -
Obrázek 9 Zlatá medaile z OH v Mexiku 1968.....	- 24 -
Obrázek 10 Milena Duchková spolu s 2. Lobanovovou (SSSR) a 3. Petersonovou (USA) na stupních vítězů, OH Mexiko 1968	- 25 -
Obrázek 11 Stříbrná medaile z OH v Mnichově 1972.....	- 30 -
Obrázek 12 Milena ve svém domě	- 35 -
Obrázek 13 Fotka z návštěvy u dr. Čermákové.....	- 37 -
Obrázek 14 Milenin gratulant.....	- 39 -
Obrázek 15 Lužany 1961	- 55 -
Obrázek 16 Milena z věže – Rostok 1965.....	- 56 -
Obrázek 17 Zleva dr. Čermáková, Marie Šmoková a Milena v Rostoku 1965.....	- 56 -
Obrázek 18 Věra Čáslavská, Milena a dr. Čermáková - přilet z OH v Mexiku 1968	- 57 -
Obrázek 19 Milena s rodiči a dr. Čermákovou na letišti po OH v Mexiku 1968.....	- 57 -
Obrázek 20 Pohlednice s Milenou	- 58 -
Obrázek 21 Milena se svými dětmi 1990.....	- 58 -
Obrázek 22 Milena s rodinou u Mezinárodní síně slávy ve Fort Lauderdale 1998.....	- 59 -
Obrázek 23 V Mezinárodní síni slávy ve Fort Lauderdale 1998.....	- 59 -
Obrázek 24 Milena přebírá cenu za zásluhy od Milana Jiráska (předseda ČOV) 2008 .	- 60 -
Obrázek 25 Bazén v Mexiku po 42 letech – 2010.....	- 60 -
Obrázek 26 Milena s československým krasobruslařem ze šedesátých let Karolem Divínem a s jeho manželkou v českém olympijském domě na OH ve Vancouveru 2010.....	- 61 -
Obrázek 27 Milena s rodinou při výpravě na hokej na OH ve Vancouveru 2010	- 61 -
Obrázek 28 Milena s rodinou na Moniky promoci v Dalasu 2010.....	- 62 -
Obrázek 29 Milena s Věrou Čáslavskou v Praze 2010.....	- 62 -
Obrázek 30 Milena s rodinou na výletě na sněžných skútrech 2010.....	- 63 -
Obrázek 31 Milena s dcerou Monikou - Whistler 2012.....	- 63 -
Obrázek 32 Milena – Whistler 2012.....	- 64 -
Obrázek 33 Mileny oslava 60. narozenin s rodinou na lodi v příslušných kostýmech...	- 64 -
Obrázek 34 Milena na rodinné dovolené v Sedone - Arizona 2012	- 65 -

14 SEZNAM LITERATURY

TIŠTĚNÉ ZDROJE:

1. BĚLOHLÁVEK, Jan et al. *100 let českého vysokoškolského sportu*. 1. vyd. Praha: Olympia pro Českou asociaci univerzitního sportu, 2010, 229 s. ISBN 978-80-7376-248-3
2. ČERMÁKOVÁ, Marie a Čeněk KOHLMANN. *Skáče Milena*. 1. vyd. Praha: Olympia, 1971, 110 s. 27-068-71.
3. ČERVINKA, Oldřich a Václav PACINA. *Mexická dramata*. 1. vyd. Praha: Čs. novinář, 1968, 167 s. 4901-68 13-33.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

1. *Český svaz plaveckých sportů: Skoky do vody* [online]. 2012 [cit. 2012-06-10]. Dostupné z: <http://skoky.czechswimming.cz/>
2. *Highjump* [online]. 2012 [cit. 2012-06-10]. Dostupné z: <http://www.cliffdiving.eu/index.php?jazyk=cz>
3. HŮRKOVÁ, Markéta. Zlatá olympijská skokanka Duchková šéfuje ordinaci ve Vancouveru. [online]. 2012 [cit. 2012-06-10]. Dostupné z: http://www.denik.cz/ostatni_sport/zlata-olympijska-skokanka-duchkova-sefuje-ordinaci-ve-vancouveru-20120425.html?t=Zlat%C3%A1+olympijsk%C3%A1+skokanka+Duchkov%C3%A1+%C5%A1%C3%A9fuje+ordinaci+ve+Vancouveru
4. JAKOUBEK, Jiří. Na stará kolena používám ruštinu!. [online]. 2005 [cit. 2012-06-10]. Dostupné z: http://sport.lidovky.cz/na-stara-kolena-pouzivam-rustinu-dq3-/ln-sport-ostatni.asp?c=A051103_163632_ln_sport_vvr
5. JANOVSÝ, Miroslav. Pomáhala při jeho zrodu. Teď je svědkem i jeho předčasného konce. [online]. 2010 [cit. 2012-06-10]. Dostupné z: <http://www.sedmicka.cz/pardubice-chrudim/clanek/pomahala-pri-jeho-zrodu-ted-je-svedkem-i-jeho-predcasneho-konce-197843>
6. MACEK, T. *Pod Cypřišovým pohořím. Tady bydlí česká olympijská vítězka*. iDnes.cz [online]. 2009 [cit. 2012-06-10]. Dostupné z: <http://sport.idnes.cz/pod-cyprisovym->

pohorim-tady-bydli-ceska-olympijska-vitezka-plz-
/sporty.aspx?c=A090318_121228_sporty_ald

7. MF DNES. Bazén byl jejím životem. Teď ho obchází obloukem. [online]. 2011 [cit. 2012-06-10]. Dostupné z:
<http://epaper.mfdnes.cz/clanek/2011/06/01/mfpardubice/1595223>
8. *Official FINA website* [online]. 2011 [cit. 2012-06-10]. Dostupné z:
<http://www.fina.org/H2O/>
9. *Olympic.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-06-10]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/>
10. PAVLIS, Zdeněk. *Olympijská vítězka Duchková: Z věže klidně skočím. Ale po nohou!*. Sport.cz [online]. 2008 [cit. 2012-06-10]. Dostupné z:
<http://www.sport.cz/ostatni/vodni-sporty/clanek/132645-olympijska-vitezka-duchkova-z-veze-klidne-skocim-ale-po-nohou.html>
11. Skoky do vody. In: [online]. 2008 [cit. 2012-06-19]. Dostupné z:
http://www.fsps.muni.cz/~kse/vyuka/plavani/skoky_pl_050508.pdf
12. *Wikipedie otevřená encyklopedie* [online]. 2012 [cit. 2012-06-10]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_stranaSportovci.cz [online]. 2009 [cit. 2012-06-10]. Dostupné z: <http://www.sportovci.cz/php/uvod.php>

FILMY

1. MERTL, Pavel. *Cena za dokonalost*. Dokumentární film. Československá televize II. Program, 1971
2. *Tak skáče Duchková*. Instrukční film. Ústřední škola ČTO Praha, 1970
3. VALCHÁŘ, Josef. *Mistryni je 15*. Reportáž. Československá televize Praha, 1967

ÚSTNÍ SDĚLENÍ

1. ČERMÁKOVÁ, M. Trenérka. Ústní sdělení ze dne: 30. 03. 2012 v jejím bytě, Dašická 1753, Pardubice.
2. KOLDOVÁ, B. Sestřenice Mileny Duchkové – Neveklovské. E-mailová korespondence: červen 2012
3. NEVEKLOVSKÁ, M. E-mailová korespondence: 2011/2012

4. NOVOTNÁ, H. Předsedkyně sekce skoků do vody ČSPS, kamarádka Mileny Duchkové – Neveklovské. E-mailová korespondence: červen 2012
5. PRETLOVÁ, V. Sestra Mileny Duchkové – Neveklovské. E-mailová korespondence: červen 2012
6. ŠMOKOVÁ, M. Bývalá skokanka, kamarádka Mileny Duchkové – Neveklovské. E-mailová korespondence: červen 2012
7. TROJAN, E. Kamarádka Mileny Duchkové – Neveklovské. E-mailová korespondence červen 2012

15 PŘÍLOHY

DVD

Na přiloženém DVD jsou krátké filmy o Mileně Duchkové. „Mistryni je 15“, „Cena za dokonalost“ a „Tak skáče Duchková“

FOTOGRAFIE

Milena (první z dětí zleva), moje matka (nejmenší z dětí), Blanka - Milenina sestřenice (nad mojí matkou), Vendula - Milenina sestra (vpravo od Blanky)

Obrázek 15 Lužany 1961

Obrázek 16 Milena z věže – Rostok 1965⁶⁸

Obrázek 17 Z leva dr. Čermáková, Marie Šmoková a Milena v Rostoku 1965⁶⁹

⁶⁸ Fotografie ze soukromého archivu Marie Šmokové

⁶⁹ Fotografie ze soukromého archivu Marie Šmokové

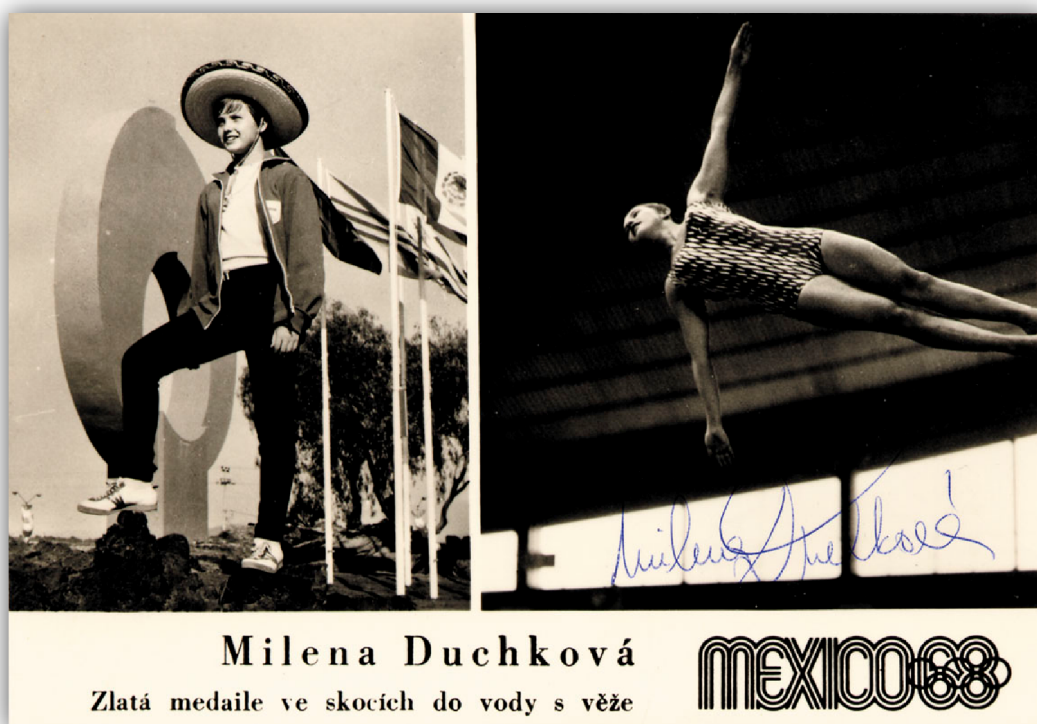
Obrázek 18 Věra Čáslavská, Milena a dr. Čermáková - přelet z OH v Mexiku 1968⁷⁰

Obrázek 19 Milena s rodiči a dr. Čermákovou na letišti po OH v Mexiku 1968⁷¹

⁷⁰ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské

⁷¹ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské

Obrázek 20 Pohlednice s Milenou⁷²

Obrázek 21 Milena se svými dětmi 1990⁷³

⁷² Fotografie dostupná z: http://www.agon-auction.de/auction_objects/2123594

⁷³ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské

Obrázek 22 Milena s rodinou u Mezinárodní síně slávy ve Fort Lauderdale 1998⁷⁴

Obrázek 23 V Mezinárodní síni slávy ve Fort Lauderdale 1998⁷⁵

⁷⁴ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské
⁷⁵ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské

Obrázek 24 Milena přebírá cenu za zásluhy od Milana Jiráska (předseda ČOV) 2008⁷⁶

Obrázek 25 Bazén v Mexiku po 42 letech – 2010⁷⁷

⁷⁶ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské
⁷⁷ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské

Obrázek 26 Milena s československým krasobruslařem ze šedesátých let Karolem Divínem a s jeho manželkou v českém olympijském domě na OH ve Vancouveru 2010⁷⁸

Obrázek 27 Milena s rodinou při výpravě na hokej na OH ve Vancouveru 2010⁷⁹

⁷⁸ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské

⁷⁹ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské

Obrázek 28 Milena s rodinou na Moniky promoci v Dalasu 2010⁸⁰

Obrázek 29 Milena s Věrou Čáslavskou v Praze 2010⁸¹

⁸⁰ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské
⁸¹ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské

Obrázek 30 Milena s rodinou na výletě na sněžných skútrech 2010⁸²

Obrázek 31 Milena s dcerou Monikou - Whistler 2012⁸³

⁸² Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské
⁸³ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské

Obrázek 32 Milena – Whistler 2012⁸⁴

Obrázek 33 Mileny oslava 60. narozenin s rodinou na lodi v příslušných kostýmech⁸⁵

⁸⁴ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské

⁸⁵ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské

Obrázek 34 Milena na rodinné dovolené v Sedone - Arizona 2012⁸⁶

⁸⁶ Fotografie ze soukromého archivu Mileny Duchkové - Neveklovské

Evidenční list

Souhlasím s tím, aby moje bakalářská práce byla půjčována k prezenčnímu studiu v Univerzitní knihovně ZČU v Plzni.

Datum:

Podpis:

Uživatel stvrzuje svým čitelným podpisem, že tuto bakalářskou práci použil ke studijním účelům a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno	Fakulta/katedra	Datum	Podpis